

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland (SPAN) Jaarverslag 2012

Datum: 10 juni 2013

Inhoudsopgave van het Jaarverslag

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	3
Verslag van het bestuur	4
1. Algemene informatie	4
2. Financiële informatie	6
3. Risicoparagraaf ten aanzien van doelstellingen, beleid en het gebruik van financiële instrumenten	9
4. Informatie over de verwachte gang van zaken	12
5. Bestuursaangelegenheden	13
6. Pensioenparagraaf	15
7. Beleggingenparagraaf	20
8. Actuariële paragraaf	24
9. Rapportage over Pension Fund Governance	25
Jaarrekening	28
Balans per 31 december 2012	28
Staat van baten en lasten over 2012	30
Kasstroomoverzicht over 2012	31
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	32
Overige gegevens	56
Verslag Verantwoordingsorgaan	57
Reactie van het bestuur op verslag Verantwoordingsorgaan	59
Actuariële verklaring	60
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	61

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2012	2011	2010	2009	2008
Financiële gegevens per 31 december					
(x € 1.000)					
Beleggingen (inclusief lopende interest) ¹	117.497	98.519	94.402	79.000	56.856
Pensioenvermogen ²	117.645	98.455	94.968	80.165	58.014
Voorzieningen pensioenverplichtingen ³	105.541	95.090	78.901	62.938	61.511
Duration van de pensioenverplichtingen (jaar)	20	20	19	18	19
Premies (bijdragen) ⁴	8.356	7.485	8.495	11.042	5.071
Pensioenuitkeringen	2.220	2.304	2.440	2.406	2.486
Dekkingsgraad volgens FTK exclusief DC	111%	104%	120%	127%	94%
Dekkingsgraad volgens FTK inclusief DC	111%	103%	120%	127%	94%
Vereiste dekkingsgraad FTK exclusief DC	122%	122%	127%	127%	125%
Vereiste dekkingsgraad FTK inclusief DC	122%	121%	127%	127%	125%
Rendement vastrentend	15,36%	-0,54%	5,80%	14,56%	-1,54%
Rendement LDI	17,75%	50,51%	20,5%	-2,79%	21,69%
Rendement zakelijke waarden	13,71%	-8,27%	12,8%	33,42%	-22,61%
Totaal rendement	13,86%	-1,02%	10,7%	21,84%	-25,53%
Gemiddeld totaal jaarrendement sinds 1-1-2000 ⁵	1,59%	0,63%	0,8%	-0,16%	-2,34%
Aantallen per 31 december					
Actieve deelnemers	245	248	266	275	280 ⁶
Houders premievrije polissen	201	198	185	182	173 ⁷
Gepensioneerden	57	55	48	42	38
Indexatie (toeslag) pensioenen per 1 januari (volgend jaar)					
Alle pensioenreglementen	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	2,82% ⁷
Indexatie Ambitie	2,13%	2,47%	1,35%	0,07%	2,82%

¹ Exclusief de beleggingen voor rekening en risico deelnemers

² Pensioenvermogen = reserves + voorzieningen pensioenverplichtingen, excl. de voorziening voor rekening en risico deelnemers

³ Exclusief de voorziening voor rekening en risico deelnemers

⁴ Premie voor DB en DC, inclusief FVP

⁵ Op basis van samengestelde interest

⁶ Correctie van in 2008 abusievelijk twee arbeidsongeschikten die in mindering waren gebracht op de slapers in plaats van de actieven

⁷ Begin 2010 is besloten tot een inhaalindexatie van 2,82% met terugwerkende kracht per 1-1-2009

Verslag van het bestuur

1. Algemene informatie

Juridische structuur

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland, statutair gevestigd in Amsterdam is opgericht op 28-06-1999. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34117670. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 30-01-2008.

Het pensioenfonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie. Op basis van een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling bouwen de werknemers een financiële aanspraak op ten behoeve van de gevolgen van ouderdom en van overlijden, voor nabestaanden.

Het pensioenfonds draagt de verantwoordelijkheid voor een goede uitvoering van de pensioenregelingen voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in overeenstemming met de bestaande wet- en regelgeving. De inhoud van de pensioenregeling is een invulling van de uitvoeringsovereenkomst. De inhoud van de uitvoeringsovereenkomst is het resultaat van de pensioentoezegging verwoord in de pensioenovereenkomst.

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland heeft een paritair samengesteld bestuur dat zich terzijde laat staan door een externe actuaaris, een externe accountant, een externe administrateur, een extern bestuursbureau, een interne beleggingscommissie, een Deelnemersraad, een Verantwoordingsorgaan en (externe en interne) adviseurs. Het pensioenfonds heeft geen personeel in dienst; alle werkzaamheden (pensioenadministratie, -uitbetaling, vermogensbeheer, communicatie, etc.) zijn uitbesteed.

Geschillen

Indien een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds, zoals vermeld in artikel 21 van de statuten, dient de belanghebbende zich te wenden tot het bestuur van het pensioenfonds. Indien het bestuur en de belanghebbende niet tot een oplossing van het geschil komen, geldt de SPAN klachten- en geschillenprocedure zoals die is vastgesteld op 14 september 2007.

Vermogensbeheerders

De vermogensbeheerder is BNP Paribas Investment Partners. De vermogensbeheerder is verantwoordelijk voor de selectie en timing van de transacties in de door hen beheerde portefeuilles binnen de geldende mandaten.

Adviseurs

Het pensioenfonds wordt voor actuaariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door de externe adviserende actuaaris van Confident B.V.

Bestuursbureau

Met ingang van april 2012 wordt het bestuur ondersteund door een parttime bestuursbureau van Edmond Halley B.V. Doel van het bestuursbureau is het ondersteunen van het bestuur in de beleidsvorming, het monitoren van de uitvoering en overname van werkzaamheden van Quinkslag Pensioendiensten.

Het bestuur

Het bestuur is per 31 december 2012 als volgt samengesteld:

Benoemd door de werkgever:

Naam	Functie in bestuur	Benoemingsdatum	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
V. den Hertog	Voorzitter	1-7-2005	Onbepaald	Geen
J. Dorrepaal	Vice secretaris	1-12-2005	Onbepaald	Geen

Benoemd namens de werknemers:

Naam	Functie in bestuur	Benoemingsdatum	Bestuurslid tot	Nevenfunctie
W. Loots	Secretaris	28-6-1999	31-7-2013	Quinkslag Pensioendiensten
J. van der Minnen	Vice voorzitter	1-9-2010	31-7-2014	Geen

De werknemers bestuursleden zijn voor een periode van 2 jaar benoemd op voordracht van de ondernemingsraad, de werkgevers bestuursleden zijn voor onbepaalde tijd benoemd op voordracht van de werkgever.

- Bestuur

Het bestuur vertegenwoordigt het pensioenfonds en draagt de (eind)verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregelingen en het daartoe behorende pensioen- en beleggingsbeleid. Het bestuur vergadert 11 keer per jaar. Besluitvorming vindt plaats in consensus.

- Statutaire doelstellingen

De plichten van de bij het pensioenfonds aangesloten onderneming staan beschreven in de uitvoeringsovereenkomst. Het fonds heeft ten doel het verstrekken of doen verstrekken van pensioenen en/of andere uitkeringen.

2. Financiële informatie

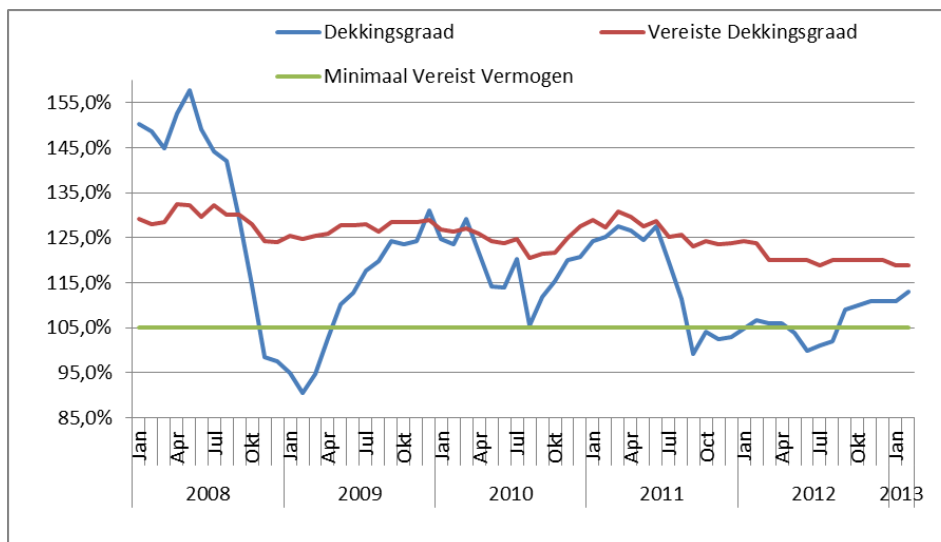
Het jaar 2012 was opnieuw een jaar van grote volatiliteit. Het pensioenfonds begon het jaar met een dekkingsgraad van 103,5% in een dekkingstekort. Verschillende ingrepen van DNB hebben impact gehad op de dekkingsgraad.

Allereerst door de middeling van de RTS over drie maanden zoals die sinds ultimo 2011 wordt gehanteerd. Hierdoor bewogen de verplichtingen en de vastrentende bezittingen zich niet meer parallel.

Daarna door de invoering van de UFR per eind september. Dit heeft geleid tot een verbetering van de dekkingsgraad. De uiteindelijke impact van de rente op de dekkingsgraad is desondanks negatief geweest. De door de actuaaris geschatte impact hiervan is ongeveer 6% geweest.

De dekkingsgraad is met 1,1% verslechterd door de toepassing van de nieuwe overlevingstafels van het AG (2012-2062) voor het bepalen van de voorziening eind 2012.

Onderstaande grafiek geeft de ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van de benodigde dekkingsgraad weer over de laatste jaren. De grafiek laat zien hoe volatiel het verloop is geweest. De crisis in 2008 komt hierin duidelijk naar voren, waarbij zowel de zakelijke waarden als de rente een sterke daling doormaakten. Waar in 2009 en in 2010 de dekkingsgraad nog even boven de vereiste dekkingsgraad is geweest, is dat in 2011 en 2012 niet meer gebeurd. Laagste punt in 2012 was in juni met een dekkingsgraad van 100%, waar de vereiste dekkingsgraad op 120% lag.

Het totale vermogen is met een stand begin 2012 van € 98,5 miljoen gestegen naar € 117,6 miljoen eind 2012. Dit is een toename van € 19,1 miljoen, welke gelegen is in een premieoverschot van € 5,2 miljoen en een return on assets van € 13,9 miljoen. De waarde van de verplichtingen is in 2012 gestegen van € 95,1 miljoen naar € 106,1 miljoen, een stijging van € 11 miljoen. De belangrijkste oorzaken voor deze stijging liggen voornamelijk bij de DB regeling en dan in de daling van de rente met € 5,7 miljoen, de toename van de verplichtingen met € 2,3 miljoen, een toename als gevolg van de nieuwe sterftetafel van € 1,1 miljoen en een toename van de benodigde interest met € 1,5 miljoen.

Met een dekkingsgraad eind 2012 van 111,5% ten opzichte van de vereiste dekkingsgraad van 122,3%, bevindt het fonds zich in een reservetekort. Het fonds loopt hierin achter op het bij de DNB ingediende herstelplan, waarin werd uitgegaan van 113,3%. Het lange termijn herstelplan is door het rendement, de toevoeging op de premie en de uitkeringen nog steeds haalbaar.

Het Herstelplan

De maatregelen, zoals benoemd in het herstelplan, zijn als volgt gedefinieerd:

1. Premiebeleid

In 2012 is in overleg met de werkgever een uitvoeringsovereenkomst opgesteld waarin de premie gedefinieerd is als de kostendekkende premie (zonder demping) met een continuïteit opslag van 30%. Door deze methodiek, zal de premie altijd bijdragen aan herstel naar de evenwichtssituatie, en is daarmee dus een krachtig instrument.

2. Indexatiebeleid:

Indien er sprake is van een dekkingstekort zal er niet geïndexeerd worden. Wanneer het fonds geen dekkingstekort meer heeft maar wel een reservetekort, dan zal de indexatie afhangen van een bestuursbesluit. Hierbij zal de ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van de verwachting in het herstelplan een rol spelen.

Vanwege de huidige financiële positie heeft het bestuur besloten om geen indexatie toe te passen per 1 januari 2013. De indexatie ambitie van het fonds was 2,13%.

3. Beleggingsbeleid:

Het beleggingsbeleid is er op gericht om enerzijds de kans op herstel te behouden en anderzijds de risico's te beperken. Dit wordt gedaan door de beleggingen te verspreiden over 19 beleggingscategorieën. Om het renterisico te beperken is een gedeelte van het renterisico afgedekt. De mate waarin het renterisico wordt afgedekt is mede afhankelijk van de rentestand.

4. Overige maatregelen

Voor 2012 zijn geen overige maatregelen te melden.

De in de ABTN vastgestelde sturingsmiddelen worden zo optimaal mogelijk aangewend, zonder dat momenteel rigide maatregelen nodig zijn. Het bestuur is er zich van bewust dat er van de onderneming, de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en gepensioneerden een groot offer wordt gevraagd. Het bestuur is van mening dat zij met de getroffen maatregelen een ieder in ongeveer gelijke mate zal treffen en is dan ook van oordeel dat met het gevoerde beleid zij recht doet aan een evenwichtige belangenafweging.

Evaluatie Herstelplan

De dekkingsgraad heeft in 2012 een stijgende trend laten zien, van 103,5% aan het begin van het jaar naar een dekkingsgraad van 111,5% einde 2012, een stijging van 8,0%. De stijging wordt vooral veroorzaakt door het rendement op de beleggingsportefeuille en de herstel opslag in de premie. In 2012 heeft de rente opnieuw een daling laten zien die gedempt werd door de toepassing van de UFR. Deze wijziging in de rente heeft een negatief effect van -6,0% gehad op de dekkingsgraad.

Waar het fonds een dekkingsgraad gerealiseerd heeft van 111,5%, was de verwachting van de ontwikkeling van de dekkingsgraad, zoals beschreven in het herstelplan geraamd op 113,3% per einde 2012. Het fonds blijft hiermee achterlopen op het ingediende herstelplan, maar de ervaring van het afgelopen jaar heeft geleerd dat diverse ontwikkelingen van grote invloed kunnen zijn op de dekkingsgraad.

Zoals overeengekomen met de werkgever is de premie voor 2012 op basis van de kostendekkende premie met een opslag van 30% vastgesteld. De invloed van het premieverschil tussen de feitelijke premie en de actuariële premie op de dekkingsgraad was 2,7%.

Volgens het indexatiebeleid is het aan het bestuur om te besluiten tot indexatie over te gaan indien het fonds nog in een reservetekort zit. Omdat er ultimo 2012 sprake was van een reservetekort, waarbij de algemene tendens in de markten geen aanleiding gaf om te veronderstellen dat er positieve ontwikkeling in de markten en rente zou gaan ontstaan, heeft het bestuur besloten om per januari 2013 geen indexatie toe te kennen. Zoals al eerder vermeld is de ontwikkeling van de rentetermijnstructuur van grote invloed geweest op de dekkingsgraad van het fonds. De negatieve ontwikkeling van de rente in 2012 heeft de dekkingsgraad met 6,0% verlaagd.

De ontwikkelingen op de markten hebben de dekkingsgraad positief beïnvloed. Het fonds heeft in 2012 een beleggingsrendement van 13,9% gehaald. Gegeven de benodigde interest van 1,5% leverde dit een stijging van de dekkingsgraad van 12,7% op.

De datum voor herstel uit het reservetekort uit het oorspronkelijke herstelplan, zal naar verwachting nog steeds gehaald worden.

Kosten van de pensioenuitvoering

In november 2011 heeft de Pensioenfederatie een rapport gepubliceerd getiteld Aanbevelingen Uitvoeringskosten. Samengevat zijn de aanbevelingen de volgende:

- rapporteer de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer
 - rapporteer de kosten van het vermogensbeheer in % van het gemiddeld belegd vermogen;
- Bekijk deze kosten ook in relatie tot de gekozen beleggingsmix en de bijbehorende benchmarkkosten en het rendement over een langere termijn.
- rapporteer gescheiden (eventueel geschatte) transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen.

Pensioenbeheerkosten zijn:

- kosten deelnemer en gepensioneerde (kosten administratie en informatie)
- werkgeverskosten (mutatieaanlevering, premie-incasso, communicatie met werkgever)
- kosten van bestuur en financieel beheer (werkzaamheden bestuur en ambtelijk secretaris, toezicht, financieel beheer en juridische kosten)

- projectkosten

Voor het fonds komen deze kosten in 2012 op € 443.000.

In de aanbevelingen is het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieven en gepensioneerden. Slapers tellen niet dus mee. Voor het fonds betekent dit een aantal van 298.

Dit houdt in dat de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer € 1.487 bedragen.

Vermogensbeheerkosten zijn:

- kosten van fiduciair beheer (voor het fonds niet van toepassing)
- kosten van portefeuillebeheer (in geval van het fonds een beheer fee)
- kosten bewaarloon
- overige kosten van de beleggingsfondsen zoals accountant.

Naar opgave van de vermogensbeheerder geldt voor het fonds de volgende opstelling (kosten in procenten van het gemiddeld belegd vermogen):

Naam fonds	Beheervergoeding p.j.	Overige kosten p.j.	Totale kosten 2012
BNPPL1 EQUITY WORLD I CAP	0,50	0,42	0,92
BNPPL1 EQUITY WORLD EMERGING I CAP	0,75	0,82	1,57
BNPPL1 EQUITY EUROPE I CAP	0,50	0,40	0,90
BNPPL1 OBAM EQUITY WORLD I CAP	0,60	0,63	1,23
PARVEST EUROPE SMALL CAP-IC	0,70	0,66	1,36
PARWORLD TRACK EUROPE I CAP	0,12	0,62	0,74
PARWORLD TRACK PACIFIC EX JAPAN IC	0,12	0,31	0,43
PARWORLD TRACK NORTH AMERICA IC	0,12	0,26	0,37
BNP PARIBAS GLB HIGH INCOME EQUITY	1,50	0,27	1,77
BNP PARIBAS ASIA PAC HIGH IN FD	1,50	0,31	1,81
PARVEST EURO GOV BOND INST	0,25	0,38	0,63
PARVEST EURO CORP BOND INST	0,30	0,83	1,13
BNPPL1 BD CORP HY EURO I CAP	0,60	0,80	1,40
PARVEST EUR INFLAT LNK B-IC	0,30	1,19	1,49
PARVEST BOND WORLD EMERGING CAP	0,60	0,60	1,20
BNPPL1 BD WLD EM IH EUR CAP	0,60	1,32	1,92
BNPPL1 BOND CONVERTIBLE WORLD I CAP	0,60	1,70	2,30
BNP INSTICASH FUND EUR-IN	0,01	0,32	0,33
BNP PARIBAS LDI SOLUT 0 5Y EUR PC	0,20	0,26	0,46
BNP PARIBAS LDI SOLUT5 10Y EUR PC	0,20	0,19	0,39
BNP PARIBAS LDI SOLUT 10 15Y EUR PC	0,20	0,19	0,39
BNP PARIBAS LDI SOLUT 15 20Y EUR PC	0,20	0,15	0,35
BNP PARIBAS LDI SOLUT 20 25Y EUR PC	0,20	0,18	0,38
BNP PARIBAS LDI SOLUT 25 35Y EUR PC	0,20	0,13	0,33
BNP PARIBAS LDI SOLUT 35 50Y EUR PC	0,20	0,17	0,37
BNPP FLEXI I BOND GOV EUR RESTR	0,25	0,27	0,52

In de kolom totale kosten 2012 staan de totale kosten voor SPAN per fonds. Daarin begrepen zijn de kosten van toe- en uittreding in de fondsen zoals bied/laat koersverschillen en broker fees. Deze transactiekosten kwamen in 2012 op € 23.449 en zijn verrekend met de fondswaarde.

In verband met de hoogte van de procentuele kosten van enkele fondsen heeft het fonds hierop een korting in euro's van € 49.990 ontvangen.

De vaste beheerkosten in 2012 (bewaarloon, bankkosten) bedragen € 16.219.

In totaal komen de vermogensbeheerkosten exclusief transactiekosten op € 1.089.973. Bij een gemiddeld belegd vermogen van € 108.475.000 komt dit op 1% van het gemiddeld belegd vermogen

3. Risicoparaagraaf ten aanzien van doelstellingen, beleid en het gebruik van financiële instrumenten

Het bestuur heeft een risico analyse uitgevoerd. Voor een adequaat risicomanagement en de verantwoording die het bestuur hierover dient af te leggen. Alle risico's zijn in hoofdlijnen vastgelegd in een apart document en worden door het bestuur minimaal tweejaarlijks op hun voortgang besproken. In 2012 zijn deze risico's op hun voortgang verder besproken in bestuursvergaderingen en als zodanig vastgelegd in de notulen

Onderstaand treft u een nadere toelichting aan op de voornaamste risico's volgens FIRM, die door het bestuur zijn onderkend, evenals het beleid van het bestuur voor het mitigeren van de risico's:

- Financiële Risico's
 - Matching-/Renterisico
 - Marktrisico
 - Kredietrisico
 - Verzekeringstechnisch risico
- Niet Financiële Risico's
 - Omgevingsrisico
 - Operationeel risico
 - Uitbestedingsrisico
 - IT-Risico
 - Integriteitsrisico
 - Juridisch risico

Financiële Risico's

Matching-/Renterisico

Het Matching-/Renterisico is het risico als gevolg van onvoldoende afstemming van activa en passiva op het gebied van rente, valuta en inflatie.

Het fonds heeft een lange termijn visie op het matching-/renterisico. Het risico wordt door het fonds beheerst door:

- Het met behulp van Continuïteitsanalyses onderzoeken van de consequenties van het gevoerde beleggingsbeleid, premiebeleid en indexatiebeleid voor de verwachte ontwikkeling van de pensioenpremie, de dekkingsgraad en van de mogelijkheid van indexatieverlening.
- Het op basis van de adviezen van de beleggingscommissie en bovengenoemde studies vaststellen van een beleggingsstrategie.
- Het renterisico gedeeltelijk af te dekken door te beleggen in LDI fondsen.
- Het valutarisico niet af te dekken vanwege de beheersing van de Investment Manager van aanwezige risico's, de verwachte uitmiddeling op lange termijn, het verbonden kosten aspect en de afdekking van het valutarisico geen extra rendement oplevert voor het fonds. Hierdoor acht het fonds het risico hiervan beperkt.
- De continuïteitsanalyse; het inflatie risico wordt naar aanleiding hiervan klein geschat, omdat een stijgende inflatie tevens een positieve uitwerking zal hebben op de te behalen rendementen en de omvang van de technische voorziening. Hierdoor zijn er geen aanvullende maatregelen ingevoerd.
- Het monitoren van de uitvoering van het beleggingsbeleid en het afdekkingsbeleid aan de hand van maandelijkse rapportages en adviezen van beleggingscommissie en Investment manager.
- Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Door de inkomende premies, het aantal obligaties en de stand-by krediet faciliteit heeft het bestuur hiermee dit risico beperkt.

Marktrisico

Marktrisico is het risico als gevolg van blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van financiële instrumenten binnen de beleggingsportefeuille. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd directe invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Diversificatie van de portefeuille door beleggingen in fondsen en spreiding over meerdere fondsen dempt het marktrisico. Het marktrisico ten aanzien van beleggingen in vastrentende waarden betreft vooral het renterisico en het kredietrisico, welke elders zijn beoordeeld als onderdeel van de risicocategorie matching- / renterisico en

kredietrisico. Het fonds verwacht voor het hier bedoelde marktrisiko te worden beloond in de vorm van een extra rendement. Het marktrisiko vormt daarmee voor het fonds een belangrijke bron om zijn (voorwaardelijke) indexatieambities te kunnen realiseren. Het fonds beheert de mate waarin het marktrisiko loopt door middel van de maatregelen die zijn beschreven bij het matching- / renterisico.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij verplichtingen niet kan nakomen. Kredietrisico dat wordt gelopen op de verschillende beleggingsmarkten waarin het pensioenfonds actief is, is beperkt, omdat er alleen wordt belegd in beursgenoteerde beleggingsfondsen. Vanwege het feit dat volledig in fondsen is belegd, heeft het pensioenfonds geen actief beleid in verband met het kredietrisico. Het overlijdensrisico is herverzekerd, echter gezien de eenmalige uitkering is het kredietrisico hiervan beperkt. De premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is ook herverzekerd, maar speelt alleen indien er in het fonds arbeidsongeschikten zijn. De voorschotten op de premie worden op tijd gestuurd en er wordt gecontroleerd of deze voldaan zijn.

Verzekeringstechnische risico's

Onder verzekeringstechnisch risico wordt verstaan het risico dat uitkeringen niet gefinancierd kunnen worden vanuit de premie-inkomsten en de beleggingsresultaten als gevolg van onjuiste of onvolledige aannames en grondslagen.

Het fonds beheert dit risico door:

- Het herverzekeren van overlijden en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid;
- Het aanhouden van een algemene reserve;
- Het hanteren van actuele sterftetabellen (AG Prognosetafels) met adequate sterftecorrecties en kostenopslagen;
- Het hanteren van prudente aannames ten aanzien van beleggingsrendementen en voorwaardelijke indexatie;
- Het betrekken van het advies van de adviserende actuaris, de Investment managers en de beleggingscommissie ten aanzien van de aannames bij het vaststellen daarvan;
- Het jaarlijks bespreken en beoordelen van de actuariële resultaten en waar nodig aanpassen van de actuariële veronderstellingen;

Het bestand is relatief vrij van calamiteiten door herverzekering van risico's, spreiding van personeel over 2 gebouwen in een kantooromgeving, en omdat veel deelnemers thuiswerken.

Niet Financiële Risico's

Omgevingsrisico

Onder omgevingsrisico wordt verstaan het risico als gevolg van veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat. Het risico hiervan is voor het fonds beperkt. Er is geen sprake van concurrentie van andere fondsen; bij overname van andere activiteiten zal het deelnemersbestand wijzigen maar dit is meestal een zelfde soort populatie. Deelname van werkgever bij het fonds, beslissingen van overheid, politiek en toezichhouders kunnen effect hebben op het fonds. De belangrijkste beheersmaatregelen zijn vastlegging van taken in de ABTN, communicatie met de sponsor en het hebben van een klachtencommissie. Verder zijn er afspraken vastgelegd de uitvoeringsovereenkomst in verband met de sponsoring van de werkgever. Het hiermee verbonden risico en de goede relatie met de werkgever geven geen aanleiding voor het fonds om hier aanvullende maatregelen voor te treffen.

Operationele risico's

Operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting en procesuitvoering. Dit risico wordt gemitigeerd door het documenteren van de processen, het identificeren van de bij de uitvoering van die processen optredende risico's evenals van de met het oog daarop getroffen beheersmaatregelen. De uitvoerder, AonHewitt, verstrekt een ISAE 3402 rapport aan het pensioenfonds over 2012. Hiernaast heeft het pensioenfonds een SLA met de uitvoerder opgesteld en stuurt hier actief op. Verder heeft het fonds functiescheidingen, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden vastgelegd. Er worden geen uitkeringen door het bestuur gedaan, noch kan het bestuur zelfstandig bij het geld.

Uitbestedingsrisico

Onder uitbestedingsrisico wordt verstaan het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de uitbestede werkzaamheden wordt geschaad. Voor het fonds houdt het uitbestedingsrisico vooral het risico

in dat de externe beheerders, de vermogensbeheerder en de administrateur, niet handelen conform de opgestelde en overeengekomen overeenkomsten en mandaten. Om dit risico te beheersen volgt het fonds de externe partijen aan de hand van rapportages en voortgangsbesprekingen. Voorts zijn met de externe uitvoerders overeenkomsten en SLA's gesloten, daarnaast zijn beleggingsrichtlijnen afgesproken en afspraken gemaakt over periodiek af te geven SLA-rapportages en ISAE 3402 type II verklaringen. De externe managers werken in overeenstemming met een door het bestuur vast te stellen beleggingsmandaat.

IT-Risico

Onder IT-Risico wordt verstaan het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening niet worden ondersteund door IT. Pensioen-, beleggings- en financiële administratie zijn volledig ondergebracht bij administrateur en vermogensbeheerder, en valt dus onder uitbestedingsrisico.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico betreft het risico dat de integriteit van het fonds wordt beïnvloed door niet integere of onethische gedragingen. Het bestuur wordt gescreend door de DNB. Het bestuur maakt vooraf geen beslissingen over beleggingen dus is voorwetenschap niet van toepassing en het heeft zij geen toegang tot rekeningen. Hiernaast kent het fonds een gedragscode die van toepassing is op alle leden van het bestuur, de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan. Bovendien tekenen alle leden jaarlijks de gedragscode van AT&T.

Juridisch Risico

Onder juridisch risico wordt verstaan het risico samenhangend met veranderingen in, en naleving van wet- en regelgeving. Het fonds wordt in juridische veranderingen geadviseerd door een actuaire en het houdt zelf de wijzigingen in wet- en regelgeving bij. De DNB voert controles uit op reglementen en andere fondstukken. Het fonds maakt gebruik van een juridisch adviseur en een adviserend actuaire voor de beoordeling van de contracten met vermogensbeheerder en administrateur.

4. Informatie over de verwachte gang van zaken

Voorgenomen wijzigingen in beleggingsbeleid

Het bestuur is in overleg met de beleggingscommissie in gesprek met BNP over het mandaat. Doel is te komen tot een op moderne leest geschoeide beleggingsportefeuille waarin ook fondsen van andere vermogensbeheerders dan BNP opgenomen zullen worden. Daartoe wordt in eerste instantie bepaald in welke categorieën actief dan wel passief belegd moet worden. Vervolgens worden fondsen geselecteerd met een adequate risico/rendementsverhouding en een passend kostenniveau. Het bestuur heeft niet de intentie het risicoprofiel te verhogen, mede gezien het reservetekort.

Wijziging van de inhoud van de regeling

Inmiddels heeft AT&T de discussie gestart met de ondernemingsraad met betrekking tot een mogelijke wijziging van de pensioenregeling. Doordat in de pensioenovereenkomst een aanvullende machtiging van de ondernemingsraad is opgenomen, is een wijziging van de regeling instemmingsplichtig. Naar verwachting zal pas in de loop van het jaar 2013 duidelijk worden waartoe deze onderhandelingen zullen leiden

Personeelsontwikkelingen bij de werkgever

Ondanks de negatieve marktontwikkelingen en de economische druk van het afgelopen jaar, heeft AT&T een relatief goed jaar gezien. AT&T is er in geslaagd om efficiënter gebruik te maken de middelen die tot haar beschikking staan. Dit heeft tot gevolg gehad dat het afgelopen jaar een stabiel beeld heeft laten zien vanuit een personeelsbezetting. Verder hebben er zich geen ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van overname van netwerken van klanten met daarbij gepaard gaande toenames van medewerkers.

Op basis van de huidige gegevens is er geen aanleiding om te veronderstellen dat er een substantiële wijziging zal gaan plaatsvinden in de personeelsbezetting voor het komende jaar in Nederland.

5. Bestuursaangelegenheden

Samenstelling bestuur

Er hebben zich in 2012 geen wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van het bestuur.

Deskundigheidstoets en opleiding

In 2012 heeft een vernieuwd deskundigheidsplan verschillende malen op de agenda gestaan. In dit deskundigheidsplan wordt aandacht besteed aan kennis en competenties.

De deskundigheid van de bestuursleden is onderworpen aan een objectieve toetsing van SPO. Naar aanleiding van de uitkomst van deze toets is een opleidingsplan opgesteld.

De bestuursleden en het bestuur als geheel voldoen aan de deskundigheidseisen zoals die door de DNB worden gesteld.

Gedragscode

Het bestuur heeft in 2008 een gedragscode opgesteld welke jaarlijks wordt ondertekend door het bestuur, de deelnemersraad, het verantwoordingsorgaan en de beleggingscommissie. Doel van deze gedragscode is het waarborgen en handhaven van het vertrouwen in Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland (SPAN) door belanghebbenden, evenals het voorkomen van integriteitrisico's. De gedragscode kent daartoe algemene gedragsregels voor verbonden personen en aanvullende gedragsregels voor insiders.

Deze gedragscode is gebaseerd op de Model Gedragscode Pensioenkoopels 2008. Deze code is tot stand gekomen nadat het effecten typisch gedragstoezicht uitgebreid is tot alle financiële instellingen, waaronder ook pensioenfondsen, zoals opgenomen in de Wet op het financiële toezicht (Wft). Ook is rekening gehouden met relevante bepalingen die voortvloeien uit MiFID (de Markets in Financial Instruments Directive) die per 1 november 2007 in werking is getreden.

Het bestuur heeft geen incidenten geconstateerd met betrekking tot het niet naleven van de gedragscode in 2012.

Naast deze gedragscode heeft AT&T voor haar medewerkers een gedragscode voor bedrijfsactiviteiten. Deze code wordt jaarlijks ge-reviewed en ondertekend door alle medewerkers. Alle bestuursleden van het fonds evenals de leden van de deelnemersraad, het verantwoordingsorgaan en de beleggingscommissie ondertekenen ook deze code jaarlijks.

Financieel crisisplan

Het bestuur heeft in juli 2012 een financieel crisisplan vastgesteld. In dit plan staat beschreven welke maatregelen het bestuur kan nemen in een financiële crisis, hoe de procedures lopen om over deze maatregelen te beslissen en welke communicatiemiddelen zullen worden ingezet. De in te zetten maatregelen liggen op het gebied van het beleggingsbeleid, premiebeleid, toeslagenbeleid en kortingsbeleid en zijn al omschreven in de ABTN. De actualiteit van het plan zal in september 2013 worden geëvalueerd.

Geschillencommissie

Indien een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds, zoals vermeld in artikel 21 van de statuten, dient de belanghebbende zich te wenden tot het bestuur van het pensioenfonds. Indien het bestuur en de belanghebbende niet tot een oplossing van het geschil komen, geldt de SPAN klachten- en geschillenprocedure zoals die is vastgesteld op 14 september 2007.

Er zijn in het afgelopen jaar geen geschillen en/of klachten binnengekomen bij het bestuur.

Toezichthouder

Het afgelopen jaar zijn er aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

DNB heeft in 2011 en 2012 een themaonderzoek uitbesteding vermogensbeheer uitgevoerd bij circa 40 pensioenfondsen. SPAN was een van de geselecteerde fondsen in dit onderzoek. In oktober 2012 ontving SPAN een brief met de bevindingen van DNB. De meeste bevindingen hadden betrekking op de belegging in het hedgefonds Cadogan. Deze belegging was op dat moment al niet meer in portefeuille. SPAN heeft t in april 2013 een voortgangsrapportage opgeleverd ten aanzien van de bevindingen. Uiterlijk in oktober 2013 moeten alle benodigde maatregelen geïmplementeerd zijn. Naar verwachting zal deze datum gehaald worden.

Uitbesteding

De pensioenadministratie is uitbesteed aan AonHewitt. AonHewitt heeft de pensioenadministratie per 1 januari 2012 overgenomen van ASR Pension Fund Services. De bij het contract van SPAN betrokken medewerkers zijn overgegaan naar AonHewitt en verzorgen nog altijd de administratie. De systematiek van SLA-rapportage en ieder kwartaal een werkoverleg is gecontinueerd.

Het uitbestede vermogen bij BNP Paribas Investment Partners wordt maandelijks gevolgd door het bestuur en de beleggingscommissie. Hierbij worden de prestaties van BNP Paribas Investment Partners afgezet tegen benchmarks en vergelijkbare fondsen. Tevens worden er regelmatig andere marktpartijen uitgenodigd om het bestuur en beleggingscommissie meer inzicht te geven in alternatieven en als referentiepunt voor de prestaties van BNP Paribas Investment Partners. Elk kwartaal is er overleg met BNP Paribas over de behaalde resultaten, de vooruitzichten en specifieke vragen.

Per april van 2012 is een overeenkomst gesloten met betrekking tot de ondersteuning van het fonds door middel van een Bestuursbureau. In een overeenkomst met Edmond Halley BV zijn naast de algemene van belang zijnde contractuele afspraken, de aard, inrichting en omvang van de werkzaamheden van het Bestuursbureau overeengekomen.

Het bestuur heeft een overeenkomst met Quinkslag Pensioendiensten voor de uitvoering van administratieve ondersteuning van het bestuur van het pensioenfonds. Specifieke afspraken zijn vastgelegd in een jaarcontract.

Tevens worden er projecten uitbesteed aan Confident. De projecten worden veelal via Confident uitbesteed aan Quinkslag Pensioendiensten. Hierbij is een apart jaarcontract opgesteld gezamenlijk met Confident en Quinkslag pensioendiensten.

Communicatie

Het fonds heeft een website waar informatie gevonden kan worden met betrekking tot de stand van zaken, statuten en reglementen, financiële informatie, brochures, formulieren, het persoonlijk pensioen kapitaal (PPK), specifieke gebeurtenissen en een archief. In 2012 zijn de formulieren bijgewerkt met onder andere de contactgegevens van AonHewitt.

Naast een nieuwsbrief die drie maal per jaar gepubliceerd wordt, organiseert het bestuur jaarlijks een voorlichtingssessie voor de actieve deelnemers. In 2012 is geen voorlichtingssessie georganiseerd vanwege het lopende overleg tussen werkgever en OR over de inhoud van de regeling en vanwege de onduidelijkheid met betrekking tot de ontwikkelingen van het pensioenakkoord.

In 2012 zijn nieuwsbrieven gestuurd in de maanden maart, mei en december. Daarin is onder andere aandacht besteed aan de financiële situatie van het fonds, de instelling van een bestuursbureau, de positie van het pensioenfonds in het overleg tussen werkgever en OR over de inhoud van de regeling en de wijzigingen in de AOW.

Bestuursbureau

In verband met de wens van W. Loots om minder tijd te besteden aan de uitvoering van administratieve ondersteuning, en mede ingegeven door de toegenomen vereisten ten aanzien van verdere professionalisering van een pensioenbestuur, heeft het bestuur besloten een bestuursbureau in te stellen. Het bestuursbureau wordt sinds april 2012 ingevuld door E. Janssen van Edmond Halley B.V. Dit bureau dient ter verdere ondersteuning van het bestuur in haar werkzaamheden, maar ook om operationele werkzaamheden onder te kunnen brengen. Daartoe neemt E. Janssen werkzaamheden over van W. Loots en pakt het bestuursbureau zaken als deskundigheid verder op. In 2013 zal W. Loots zijn werkzaamheden deels afbouwen.

6. Pensioenparagraaf

Binnen het pensioenfonds bestaan de volgende regelingen:

1. Het AT&T Pensioenreglement. Dit is het reglement voor alle actieven.
2. Het Pensioenreglement (oud). Dit reglement is inmiddels beëindigd. Hierin bevinden zich alleen gepensioneerden en slapers.
3. Het Flex Pensioenreglement. Dit reglement is inmiddels beëindigd. Hierin bevinden zich alleen gepensioneerden en slapers.

Het AT&T Pensioenreglement

In hoofdstuk 2 van de Pensioenwet worden de eisen beschreven waaraan een pensioenovereenkomst moet voldoen. De pensioenovereenkomst houdt een uitkerings- en een premieovereenkomst in, waarbij de deelnemer kan kiezen tussen een 0/100 25/75 50/50 75/25 100/0 procent verdeling tussen de overeenkomsten. In het boekjaar zijn er geen substantiële wijzigingen in de bestaande regeling aangebracht.

De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

- Pensioensysteem: middelloon (alleen uitkeringsovereenkomst)
- Pensioenleeftijd: 65 jaar
- Pensioengevend salaris: vaste en variabele componenten (bij SIP gelimiteerd)
- Indexatieverlening: voorwaardelijk (alleen uitkeringsovereenkomst)
- Franchise: € 13.062 per 1-1-2012
- Pensioengrondslag: Pensioengevend salaris minus franchise
- Vakantietoeslag: in salaris inbegrepen
- Opbouwpercentage vast salaris: 2,25% (alleen uitkeringsovereenkomst)
- Opbouwpercentage team award (bonus), pensioen dragend deel sales plan, ploegentoeslag: 2,25% (alleen uitkeringsovereenkomst)
- Nabestaandenpensioen: opbouw 1,58% en 1,58% op risicobasis per toekomstig dienstjaar
- Eigen bijdrage: 2,50% van de pensioengrondslag (Bij premieovereenkomst niet verplicht)
- Ingelegde premies bij een premieovereenkomst worden belegd voor aankoop pensioen

Algemene ontwikkelingen in de pensioensector in 2012

1. Wetgeving

1.1 Pensioenwet en aanverwante regelgeving

Bestuur pensioenfondsen

Op 24 februari 2012 heeft de minister van SZW het wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen aan de Tweede Kamer aangeboden. Het wetsvoorstel bevat maatregelen gericht op versterking van deskundigheid en het intern toezicht en op een adequate vertegenwoordiging van alle risicodragers binnen de organisatie van het pensioenfonds. Verder worden taken en organen gestroomlijnd.

Het wetsvoorstel is kritisch ontvangen door de Pensioenfederatie, de Stichting van de Arbeid en de Tweede Kamer. Dit heeft de minister ertoe aangezet het wetsvoorstel op een aantal punten aan te passen.

Het fonds heeft in 2012 ter ondersteuning en verbreding van de deskundigheid van het bestuur een extern bestuursbureau aangesteld. Verder heeft het bestuur een oproep aan de gepensioneerden gedaan voor invulling van een vacature in het verantwoordingsorgaan, om hiermee de belangen te behartigen van de gepensioneerden. Dit heeft helaas tot geen resultaat geleid waardoor de huidige vertegenwoordiger van de gepensioneerden in de deelnemersraad nu ook zitting neemt in het verantwoordingsorgaan.

Communicatie en informatie

Pensioenuitvoerders zijn gewend aan het verstrekken van pensioenoverzichten. Maar volgens de Autoriteit Financiële Markten (AFM) zou het hier niet bij moeten blijven. Het is van belang om de deelnemer pensioeninzicht bij te brengen, zo betoogt de toezichthouder in het rapport *Een volgende stap naar meer pensioeninzicht: pensioeninformatie actief gebruiken*. Pensioenuitvoerders zouden hun deelnemers overzicht van en inzicht in hun pensioensituatie moeten geven. Tevens zouden ze hun deelnemers moeten ondersteunen bij het maken van keuzes met betrekking tot hun pensioen, zoals vervroegde of uitgestelde pensioeningang, uitruil en waardeoverdracht.

Omdat het onderscheid tussen inzicht geven en advies geven (waarvoor een vergunning vereist is) voor de pensioensector onduidelijk is, legt de AFM in een nieuw hoofdstuk van de *Leidraad Communicatie voor Pensioenuitvoerders* uit waar deze grens ligt.

Het rapport *Pensioen in duidelijke taal* bevat een groot aantal aanbevelingen voor betere communicatie over pensioen. Ze zijn het resultaat van intensieve discussies binnen de werkgroep pensioencommunicatie, die onder leiding van het ministerie van SZW in oktober 2011 van start is gegaan.

Een aantal aanbevelingen zal leiden tot vernieuwing van de communicatie- en informatiebepalingen in de pensioenwetgeving. Andere aanbevelingen geven aanleiding tot nadere uitwerking, voordat de wetgeving kan worden aangepast.

De meest in het oog springende aanbevelingen die leiden tot wetswijziging zijn:

- perspectief deelnemer centraler stellen;
- communicatie op maat: vormvrijheid waar mogelijk, standaardisatie waar nodig;
- gelaagdheid in informatie;
- meer ruimte voor elektronische informatieverstrekking;
- uniforme communicatie over koopkracht en risico's.

Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen

In zijn brief van 30 mei 2012 heeft de minister van SZW de hoofdlijnen geschetst van een nieuw financieel toetsingskader (ftk), dat het pensioenstelsel toekomstbestendig moet maken. De belangrijkste elementen van dit nieuwe ftk zijn:

- sociale partners en pensioenfondsen moeten vooraf transparant zijn over de verdeling van financiële risico's, zodat jongeren en ouderen weten waar ze aan toe zijn;
 - fondsen zullen naar de deelnemers toe helder moeten communiceren over deze risico's en over de gevolgen hiervan voor de koopkracht van hun pensioen. Deelnemers hebben recht op een realistisch beeld, ook over het wel of niet volledig indexeren van het pensioen;
 - fondsen worden minder afhankelijkheid van dagkoersen op de financiële markten;
 - het wettelijk kader zorgt ervoor dat in de contracten beter rekening gehouden wordt met de benodigde financiering voor indexatie;
 - er komt één nieuw toetsingskader, met dezelfde uitgangspunten voor bestaande en nieuwe contracten.
- Ook in het nieuwe ftk zijn de dekkingsgraden van pensioenfondsen de belangrijkste graadmeter voor het nemen van maatregelen. Fondsen mogen bij de berekening van de kosten van toekomstige indexatie rekening houden met een deel van het verwachte rendement op hun beleggingen. De dekkingsgraden mogen bovendien over een gemiddelde van twaalf maanden worden vastgesteld. Voor de langere termijn zal met een stabiele en realistische rente gerekend worden. Dit voorkomt drastische maatregelen als gevolg van abrupte schommelingen in de dekkingsgraad.

Met zijn brief van 24 september 2012 heeft de staatssecretaris van SZW de Tweede Kamer geïnformeerd over de overgang naar het nieuwe financiële toetsingskader (ftk) in relatie tot de actuele situatie van pensioenfondsen, het zogenoemde 'septemberpakket'. Door de maatregelen uit het septemberpakket zijn de pensioenfondsen en sociale partners in staat gesteld onder voorwaarden een voorschot te nemen op de beoogde wijzigingen van het ftk, zoals aanpassing van de rentecurve, en op die manier de hoogte van de pensioenpremies, dekkingsgraden en pensioenkortingen positief te beïnvloeden. De maatregelen zijn wettelijk verankerd in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

De oorspronkelijke bedoeling van het kabinet was om het nieuwe ftk per 1 januari 2014 in werking te laten treden, maar die datum is niet haalbaar gebleken. De uitwerking van de nieuwe wetgeving kost meer tijd dan aanvankelijk werd gedacht, aangezien het om zeer complexe materie gaat die vraagt om een zorgvuldige behandeling. Daarom wordt de beoogde invoeringsdatum een jaar opgeschoven naar 1 januari 2015.

Het fonds wacht de verdere ontwikkelingen af met betrekking tot de invoering en uiteindelijke besluitvorming over het nieuwe ftk. Wel is het fonds inmiddels overgestapt op de UFR.

Prioriteitenstelling kabinet

De weg die de minister van SZW volgt om te komen tot een toekomstbestendig pensioenstelsel, bestaat uit de volgende drie prioritaire trajecten:

- uitwerking van het pensioenakkoord;
- versterking van de Governance van pensioenfondsen;
- zorgen voor Europese regelgeving waarin het Nederlands pensioenstelsel optimaal kan functioneren.

Naast de prioritaire trajecten vragen ook diverse andere pensioenonderwerpen zijn aandacht. Het betreft:

- fundamentele herziening waardeoverdracht;
- onderzoek naar de doorsneepremie;
- het pensioen van zelfstandigen;
- Algemene Pensioeninstelling;
- uitbesteding en toezicht op pensioenuitvoeringsorganisaties;
- nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

Deze prioriteitenstelling is met bijbehorende tijdsplanning in februari 2012 aan de Tweede Kamer voorgelegd. De wisseling van de wacht op het departement later in het jaar heeft geen gevolgen gehad voor de ingezette koers.

Het fonds wacht de uitkomsten van deze ontwikkelingen af en zal, indien mogelijk, al inspringen op resultaten van deze trajecten.

1.2 Overige wet- en regelgeving

Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd

De Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is in juni 2012 door de Tweede Kamer aangenomen en een maand later heeft ook de Eerste Kamer ermee ingestemd. Deze nieuwe wet voorziet onder meer in een geleidelijke verhoging van de AOW-leeftijd vanaf 2013 en een voorschotregeling voor personen die in de komende drie jaar 65 jaar worden.

De Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd brengt ook een aanpassing van het fiscale kader voor de tweede en derde pijler met zich mee. Met ingang van 1 januari 2014 wordt de pensioenrichtleeftijd uit het Witteveenkader verhoogd naar 67 jaar en vervolgens gekoppeld aan de stijging van de levensverwachting. Ook de maximale opbouwpercentages worden bijgesteld. Nog voordat het wetsvoorstel was aangenomen, heeft de Belastingdienst de tabellen met nieuwe opbouwpercentages gepubliceerd.

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer is een motie van het lid Noten aangenomen, waarin hij de regering verzoekt om het per 2013 mogelijk te maken dat het aanvullend pensioen tegelijk ingaat met de AOW zonder dat er doorgewerkt hoeft te worden. In het Belastingplan 2013 heeft het kabinet invulling gegeven aan deze motie.

Een aanzienlijke groep mensen is vóór 1 januari 2013 gepensioneerd en heeft nog niet de leeftijd van 65 bereikt. Zij ontvangen een ouderdomspensioen en mochten ervan uitgaan dat zij vanaf de 65-jarige leeftijd een AOW-uitkering zouden ontvangen. Maar met de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd, ontstaat bij hen een AOW-gat. De Kamerleden Neppérus en Groot hebben een amendement ingediend om dat gat te voorkomen. Kern hiervan is om pensioenuitvoerders de mogelijkheid te geven om al gepensioneerden opnieuw een keuze te bieden bij de inrichting van hun ouderdomspensioen. Zij kunnen het mogelijk maken om het AOW-gat dat ontstaat te dichten door het levenslang ouderdomspensioen actuarieel te herrekenen. De Tweede Kamer heeft het amendement aangenomen.

Conform de wetswijzigingen zal het fonds in overleg treden met haar sociale partners.

2. Financiële crisisBeleidsregel financieel crisisplan pensioenfondsen

De kwaliteit van financiële crisisplannen van pensioenfondsen varieert. In veel gevallen zijn zij voor verbetering vatbaar. Dat blijkt uit gezamenlijk onderzoek van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Nederlandsche Bank (DNB) naar de kwaliteit van de plannen van de fondsen. Voor de beoordeling van de kwaliteit van de plannen is gekeken naar zowel de aanwezigheid van de voorgeschreven onderdelen als naar de inhoud. De toezichthouders hebben de pensioenfondsen op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het sector brede onderzoek. Zij hebben daarbij een voorbeeld financieel crisisplan, goede en slechte voorbeelden en een aandachtspuntenlijst beschikbaar gesteld.

Het fonds heeft een financieel crisisplan opgesteld en de goedkeuring van de Deelnemersraad hiervoor ontvangen. De ABTN is naar aanleiding hiervan aangepast.

3. Overige ontwikkelingenStichting Pensioenregister

Uit onderzoek van de AFM is gebleken dat niet alle deelnemers hun aanspraken kunnen zien via het Pensioenregister. De oorzaak daarvan ligt niet bij de werking van het Pensioenregister, maar bij het niet aanleveren van gegevens door pensioenuitvoerders. Bovendien bleken niet alle pensioenuitvoerders de aanspraken die deelnemers via het Pensioenregister kunnen inzien, binnen één maand na verzending van de UPO's te verversen.

Het fonds ondervindt geen problemen met de aanlevering van de gegevens aan het pensioenregister.

Uitvoeringskosten

In zijn brief aan de Tweede Kamer van 14 februari 2012 heeft de minister van SZW zijn tevredenheid geuit over de *Aanbevelingen Uitvoeringskosten* van de Pensioenfederatie. De minister is van oordeel dat de pensioensector met deze aanbevelingen een belangrijke stap heeft gezet naar het transparant en inzichtelijk maken van de uitvoeringskosten.

In aansluiting op de eerder uitgebrachte *Aanbevelingen Uitvoeringskosten* heeft de Pensioenfederatie aspecten van de vermogensbeheerkosten nader uitgewerkt in de vervolgpublishatie *Aanbevelingen Uitvoeringskosten. Nadere uitwerking kosten vermogensbeheer*. De koepelorganisatie overweegt een derde deel te laten verschijnen met daarin enkele specifieke onderwerpen nader uitgewerkt.

De Nederlandse pensioenfondsen zijn vanaf eind 2011 voortvarend aan de slag gegaan met het bieden van inzicht in hun uitvoeringskosten. Dat blijkt uit een tussentijdse rapportage die de Pensioenfederatie op 8 oktober 2012 aan de staatssecretaris van SZW heeft aangeboden. De rapportage is gebaseerd op gegevens uit 158 jaarverslagen van pensioenfondsen. Deze 158 fondsen vertegenwoordigen samen 91 procent van het totaal aan belegd vermogen van de Nederlandse pensioenfondsen. Dat maakt de resultaten representatief voor de sector als geheel. Uit deze resultaten komt naar voren dat de doelstellingen die vorig jaar zijn bepaald ruimschoots zijn gehaald. Uitgaande van het belegd vermogen als maatstaf heeft 85 procent van de sector in

het jaarverslag over 2011 conform de aanbevelingen gerapporteerd over de kosten van pensioenbeheer en zelfs 91 procent over de kosten van het vermogensbeheer. 76 procent heeft bovendien de transactiekosten apart inzichtelijk gemaakt. Vooral bij deze transparantie over transactiekosten loopt de Nederlandse pensioensector internationaal voorop.

Het fonds heeft de vermogensbeheerder gevraagd een overzicht te verstrekken met betrekking tot de kosten van het beheer, welke in dit jaarverslag is opgenomen.

Levensverwachting en overlevingstafels

Iedere twee jaar publiceert het Actuariel Genootschap (AG) een nieuwe prognosetafel. Sinds de vorige Prognosetafel AG2010-2060 zijn er nieuwe waarnemingen bijgekomen en zijn verfijningen en verbeteringen aangebracht in het prognosemodel. Dit heeft geleid tot een nieuwe Prognosetafel AG2012-2062. Toepassing van de nieuwe Prognosetafel door pensioenfondsden kan, afhankelijk van de bestandsopbouw en de pensioenregeling, leiden tot een toename van de technische voorziening en de (kostendekkende) premie.

Volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) was in 2011 de levensverwachting bij geboorte voor vrouwen 82,9 jaar, tegen 79,2 jaar voor mannen. Vooral door een snellere stijging bij mannen is het verschil in levensverwachting tussen mannen en vrouwen sterk afgenomen. Ook in Europees perspectief is deze kloof klein.

Het fonds heeft de aanpassing aan de nieuwe prognosetafel eind 2012 toegepast.

SEPA

Europa gaat per 1 februari 2014 over naar één Europese betaalmarkt door de invoering van de Single Euro Payments Area (SEPA). Vanaf die datum is het voor eurobetalingen in Europa verplicht om gebruik te maken van het Europese bankrekeningnummer (IBAN: International Bank Account Number), de Europese overschrijving en de Europese incasso. De invoering van SEPA heeft ingrijpende consequenties voor de bedrijfsvoering en het betalingsverkeer van bedrijven en organisaties en dus ook voor pensioenfondsden en pensioenuitvoerders in Nederland. Het is essentieel dat elke organisatie, groot en klein, zich tijdig en goed voorbereid op de overstap naar SEPA. Organisaties die zich onvoldoende voorbereiden op SEPA lopen het risico om vanaf 1 februari 2014 niet meer te kunnen deelnemen aan het betalingsverkeer.

De pensioenuitvoerders voeren de omzetting naar SEPA door voor het fonds en dit zal uiterlijk in 2014 formeel gefinaliseerd zijn.

Mutatieoverzicht deelnemers

Per ultimo 2012 bedroeg het aantal deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden 503 (zie tabel 1)

Tabel 1 – Bestand Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland (aantallen)

Aantallen	Deel - nemers	Gewezen deelnemers	Ingegane pensioenen				TOTAAL 2012	TOTAAL 2011
			Ouderdoms pensioen	Partner pensioen	Wezen pensioen	Arbeids ongeschikten		
Stand per 1 januari	248	198	44	6	4	1	501	499
Mutaties bij	6	7	7	1			21	32
Mutaties af	-9	-4	-5		-1		-19	-30
Stand per 31 december	245	201	46	7	3	1	503	501

Tabel 2 – Verdeling rechthebbenden naar geslacht

Aantallen	Deel - nemers	Gewezen deelnemers	Ingegane pensioenen				TOTAAL 2012	TOTAAL 2011
			Ouderdoms pensioen	Partner pensioen	Wezen pensioen	Arbeids ongeschikten		
Mannen	206	154	44		3		407	405
Vrouwen	39	47	2	7		1	96	96
Stand per 31 december	245	201	46	7	3	1	503	501

Tabel 3 – Verdeling rechthebbende naar reglement

Aantallen	Deel - nemers	Gewezen deelnemers	Ingegane pensioenen				TOTAAL 2012	TOTAAL 2011
			Ouderdoms pensioen	Partner pensioen	Wezen pensioen	Arbeids ongeschikten		
AT&T Pensioenreglement	245	151	12	4	3	1	416	414
Het Pensioenreglement (oud)		50	34	3			87	87
Stand per 31 december	245	201	46	7	3	1	503	501

7. Beleggingenparagraaf

Algemeen

Door het fonds is in een apart document een beleggingsstrategie opgesteld waarvan hieronder de hoofdlijnen uiteengezet worden.

Het fonds hanteert een aantal beleggingsbeginselen voor het uitvoeren van haar beleid. Zo belegt het fonds voor de lange termijn, mede gezien de lange termijn verplichtingen van tientallen jaren. Dit is een gevolg van de relatief jonge populatie van het fonds. Een lange termijn beleggingsstrategie geeft ruimte om in principe risicovoller te beleggen. Een overweging in zakelijke waarden zal hierbij op de lange duur een mogelijk hoger rendement opleveren tegen een aanvaardbaar risico. Door diversificatie wordt verder gestreefd naar een optimale risico - rendement verhouding. Hierbij wordt er een onderscheid gemaakt tussen een strategische en tactische visie.

Het fonds belegt via de investmentmanager BNP in beursgenoteerde beleggingsfondsen. In geen van deze fondsen wordt belegd in clustermunitie. Het fonds hanteert verder geen specifiek beleid op overige duurzaamheidsprincipes.

Om sneller te kunnen reageren op marktontwikkelingen wordt de vermogensbeheerder actief aangestuurd om meer rendement bij minder risico te kunnen ontwikkelen en om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Iedere maand wordt door de beleggingscommissie een risicoanalyse gedaan, om hoge risico's te vermijden en om tactisch snel te kunnen handelen. Dit kan resulteren tot een (tijdelijke) aanpassing van het mandaat. Verder wordt het renterisico gedeeltelijk afgedekt d.m.v. op de verplichtingen gerichte beleggingen (in zogenaamde LDI-fondsen), waarbij op basis van visie en renteontwikkelingen de standpunten hieromtrent worden ingenomen.

Beleggingsbeleid/risicobeleid

Op basis van de beleggingsbeginselen heeft het fonds strategische en tactische doelstellingen geformuleerd. De strategische doelstellingen zijn als volgt gedefinieerd:

- Het beleggingsbeleid is primair gericht om te kunnen voldoen aan de nominale verplichtingen
- Volgens het beleggingsbeleid zal er naar gestreefd worden om op de lange termijn te kunnen voldoen aan haar verplichtingen plus volledige prijsindexatie
- Het beleggingsbeleid zal er op gericht zijn om een reservetekort te voorkomen
- Het beleggingsbeleid streeft naar een lage en stabiele pensioenpremie
- Het beleggingsbeleid is gericht op het reduceren van het risico door het toepassen van een diversificatiestrategie en het gedeeltelijk afdekken van het renterisico

De tactische doelstellingen zullen jaarlijks door het fonds worden bepaald, waarbij de dekkingsgraad, de economische ontwikkelingen en een inschatting van de risico's essentieel zijn. De beleggingscommissie zal analyses van de vermogensbeheerder sterk laten meewegen in haar advies aan het bestuur.

Het fonds heeft een aantal instrumenten om de strategische doelstellingen te kunnen bereiken.

Gezien het feit dat het SPAN een relatief jong fonds is, kan het premiebeleid goed worden gebruikt als een beleidsinstrument.

Door de duration van de beleggingen te matchen met de duration van de verplichtingen kan het rente risico verlaagd worden. Het beleid van het fonds is om afhankelijk van de rentestand en de visie van de vermogensbeheerder, de adviseurs en het AT&T pensioenfonds over de te verwachten ontwikkelingen, het risico van een mogelijke verlaging van de rente op te vangen door een deel van de vastrentende waarden te beleggen in LDI fondsen. Maandelijks vindt er overleg plaats tussen de beleggingscommissie en het SPAN bestuur over de mate van afdekking. Naast de verwachte ontwikkeling van de rentestand is het rente risico een belangrijke graadmeter in de discussie. Vanwege de dekkingsgraad, het risico en de volatiliteit op de markten heeft het bestuur vooralsnog geen aanleiding gegeven om een wijziging door te voeren. In 2013 is er een aanpassing geweest naar aanleiding van de ingevoerde UFR.

Op advies van BNP Paribas Investment Partners zal afdekking gebeuren door een percentage van de voorziening te beleggen in BNP Paribas LDI fondsen. Door het afdekken van dit risico ontstaat er tevens ruimte om eventueel in meer renderende risicovollere fondsen te beleggen.

Een 'voldoende' grote buffer maakt het mogelijk om eventuele fluctuaties in het vermogen op te vangen zonder direct in de gevarezone te komen van onderdekking of reservetekort. Het hebben van voldoende buffers – hoge dekkingsgraad - is ook een vereiste om voldoende rendement op het vermogen te kunnen genereren. Naast de duration matching is het voldoende groot houden van de buffers een instrument om de volatiliteit van

de dekkingsgraad op te vangen.

Het rendement op het pensioenvermogen is een belangrijke financiering functie. De aanname is dat hoe verder weg de beleggingshorizon, hoe risicovoller men kan beleggen, wat naar verwachting in een hoger rendement zal resulteren. Het streven is, wanneer de dekkingsgraad dit toestaat en wanneer onze visie is dat er een relatief gering marktrisico is, om meer in zakelijke dan in vastrentende waarden te beleggen.¹ Een adequate diversificatie - waarmee in 2003 begonnen is - zal de volatiliteit in rendement en waardeontwikkelingen moeten dempen, echter, zoals al eerder is vastgesteld, in een sterk negatieve markt is de correlatie erg groot en zal dit onvoldoende werken. Een defensief beleggingsbeleid is dan noodzakelijk. Om de risico's (koers en krediet) laag te houden kiest het fonds voor het beleggen in fondsen voor institutionele beleggers en niet in discrete stukken.

Het fonds heeft een voorwaardelijke indexatie en zal dit indien nodig als beleidsinstrument gebruiken. Mede door het AT&T pensioenreglement - een geïndexeerd middelloon systeem - zijn de consequenties voor gepensioneerden, slapers en deelnemers ongewenst en SPAN zal dit instrument dan ook zeer zorgvuldig hanteren. Om te kunnen indexeren is voor de middellange termijn een dekkingsgraad hoger dan 130 % met een percentage zakelijke waarden van 50 % vereist.

Het mandaat is op een wijze opgezet die het mogelijk moet maken om snel en meer accuraat te reageren op marktomstandigheden in relatie tot de dekkingsgraad.

Het mandaat is afhankelijk van:

- De dekkingsgraad
- De markttrend (positief of negatief)
- De risicoperceptie (op basis van een aantal indicatoren wordt een inschatting gemaakt van wat de markt binnen 6 maanden gaat doen)

Het fonds overweegt om op basis van scenario's het mandaat vast te gaan vaststellen. Te denken valt aan de volgende uitgangssituaties in verschillende combinaties:

Cyclus negatief/positief; hoge/lage dekkingsgraad, hoog/laag risico

Bij een lage dekkingsgraad zal in principe voor een relatief defensief mandaat gekozen moeten worden, maar bij afnemende risiconiveaus en signalen dat een negatieve cyclus op relatief korte termijn positief kan worden, is een meer risicovol mandaat gewenst.

Bij een hoge dekkingsgraad, terwijl de trend nog positief is maar er indicaties zijn dat het risico sterk oploopt, is, ondanks de aanwezige buffers, een defensief mandaat gewenst.

Een situatie van dekkings- of reservetekort is een situatie die een tactisch beleggingsbeleid vereist, waarbij de dekkingsgraad zwaarder zal gaan wegen in de beslissingen betreffende de asset allocatie. De aanzet hiertoe zal tijdig moeten zijn.

Strategisch, met een beleggingshorizon van 15 jaar, definieert het fonds de neutrale asset allocatie als 40% aandelen, 40% fixed income en 20% alternatieve beleggingen. Vanuit tactische overwegingen willen we de vermogensbeheerder een bandbreedte toestaan van + of -10%¹ waarbij er voor assets binnen een categorie soms wel beperkingen opgelegd wordt.

Daar binnen hanteert het fonds scenario's, met een beleggingshorizon tot maximaal 2 jaar, waarbij we de volgende scenario's definiëren:

Positieve markttrend met een neutraal tot positief risicoprofiel.

- 50% aandelen
- 25% fixed income
- 25% alternatief

Positieve markttrend met een negatief risicoprofiel.

- 35% aandelen
- 50% fixed income
- 15% alternatief

Negatieve markttrend met een negatief risicoprofiel.

- 25% aandelen
- 65% fixed income

¹ Bij voldoende buffers en hoge dekkingsgraad valt het afdekken van risico, mede vanwege de toename van het risico van een plotseling sterk dalende markt, te overwegen. Een dergelijke risicopremie is zeker verdedigbaar.

- 10% alternatief

Negatieve markttrend met een positief risicoprofiel.

- 35% aandelen
- 45% fixed income
- 20% alternatief

De redenering hierachter is o.a. dat bij een trend omkeer van positief naar negatief markten veel volatieler kunnen zijn dan bij negatief naar positief. Vooral risicovolle assets kunnen in die eerste situatie plotseling hard in waarde dalen, terwijl een eventueel herstel meestal wat geleidelijker gaat. Het is daarnaast belangrijker om het neerwaartse risico te beperken dan om te kunnen profiteren van een positieve trend. Mede daarom heeft het switchen tussen het scenario voor positieve of negatieve markttrend een groot effect op de asset allocatie

Assetmix

De huidige strategische mix is 50% zakelijke waarden en 50% vastrentende waarden. Voor de lange termijn wordt gestreefd naar een 60/40 verhouding, zodra de opgebouwde reserves dit toelaten. Er zijn twee beleggingsportefeuilles met ieder een eigen mandaat:

- Een rendementsportefeuille.
- Een duration-matching portefeuille hierin is vanaf januari 2008 25% van het renterisico afgedekt middels beleggingen in BNP Paribas LDI Solution compartimenten conform de duration van de verplichtingen.

De beleggingsportefeuille volgens het mandaat en de mate waarin hier afgeweken mag worden ziet er als volgt uit:

Beoogde Beleggingsportefeuille	Mandaat	Afwijkingen	
	Norm	Min	Max
Euro Staatsobligaties	19,0%	10,0%	10,0%
Euro Inflation Linked Bonds	4,0%	2,0%	2,0%
Euro Credits	9,0%	6,0%	6,0%
Euro High Yield	6,0%	4,0%	4,0%
Emerging bonds	6,0%	4,0%	4,0%
Vastrentend	44,0%	10,0%	10,0%
Equities Wereld - large caps	6,0%	4,0%	4,0%
Equities Wereld - OBAM	3,0%	3,0%	3,0%
Equities Wereld – High income	3,0%	3,0%	3,0%
Equities Azië – High income	2,0%	2,0%	2,0%
Equities Europe large caps	6,0%	4,0%	4,0%
Equities Europe – index Europe	4,0%	4,0%	4,0%
Equities Europe – index USA	2,0%	2,0%	2,0%
Equities Europe – index Pacific ex Japan	3,0%	3,0%	3,0%
Equities Europe small caps	5,0%	3,0%	3,0%
Equities Wereld - emerging markets	7,0%	4,0%	4,0%
Aandelen	41,0%	10,0%	10,0%
Vast Goed Global fund	0,0%	0,0%	7,0%
Insticash Geldmarktfonds	8,0%	2,0%	2,0%
Converteerbare obligaties	7,0%	4,0%	4,0%
Commodities	0,0%	0,0%	7,0%
Alternatives	15,0%	10,0%	10,0%
Cash	0,0%	-2,0%	5,0%
Rendementsportefeuille	100,0%		

De duration-matching portefeuille is als volgt verdeeld:

	Feitelijke allocatie	
	2012	2011
LDI 5 - 10 years	1,1%	1,0%
LDI 10 - 15 years	11,6%	10,7%
LDI 15 - 20 years	15,2%	14,3%
LDI 20 - 25 years	16,1%	15,5%
LDI 25 - 35 years	31,8%	32,5%
LDI 35 – 50 years	24,2%	26,1%

Gezien de volatiliteit op de markten en de rente curve, in combinatie met de dekkingsgraad heeft het bestuur vanuit een risicobeheeroogpunt besloten om geen wijziging in de duration matching portefeuille door te voeren.

8. Actuariële paragraaf

In de pensioenreglementen is beschreven dat ieder jaar per 1 januari alle pensioenaanspraken en –rechten van de alle deelnemers DB, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kunnen worden aangepast en tevens op welke wijze dit geschiedt.

Het bestuur heeft de ambitie om deze pensioenaanspraken en - rechten jaarlijks te indexeren met de stijging van het prijsindexcijfer volgens de afgeleide consumentenprijsindex (CPI) reeks CPI-alle huishoudens (2006=100), gepubliceerd door het Centraal Bureau van de Statistiek (CBS), over de periode van 12 maanden gerekend over september tot en met september direct voorafgaande aan de verhogingsdatum.

De indexatie (voor zover nog niet toegekend) is voorwaardelijk en wordt gefinancierd uit de overrendementen. De berekende premie bevat geen opslag voor indexatie. Er wordt geen bestemmingsreserve voor indexatie gevormd. Het bestuur volgt daarbij het beleid dat op basis van de beschikbare reserves een beslissing zal worden genomen of er al dan niet volledig geïndexeerd gaat worden.

Voor arbeidsongeschikten wordt de pensioengrondslag verhoogd met het indexatiepercentage zoals dat geldt voor de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers en gepensioneerden.

Premiebijdragen

De kostendekkende en feitelijke premies zijn als volgt (cf. art. 130 PW) (het fonds maakt geen gebruik van gedempte premies):

	2012	2011
	€	€
Kostendekkende premie	6.377	5.708
Feitelijke premie ¹	8.356	7.485

De samenstelling van de kostendekkende en feitelijke premie zijn als volgt bepaald:

De kostendekkende premie is bepaald op basis van de grondslagen van het fonds. Voor de rente is hierbij gebruik gemaakt van de rentecurve zoals aan het begin van het jaar voorgeschreven door de DNB.

De feitelijke premie is gelijk aan de door het pensioenfonds ontvangen premie. Deze premie bestaat uit de premie ontvangen van de werkgever vermeerderd met de FVP bijdrage.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Onder het FTK is het 'vereist eigen vermogen' het vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan nodig om te kunnen voldoen aan de onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Met andere woorden, de kans dat het pensioenfonds zich één jaar later in een situatie van onderdekking bevindt, is kleiner dan of gelijk aan 2,5%.

De toezichthouder, DNB, heeft een gestandaardiseerde methode vastgesteld om te toetsen of er voldoende eigen vermogen aanwezig is: de standaardtoets. De standaardtoets meet voor een aantal risicofactoren het mogelijke (negatieve) effect (in euro's) op het eigen vermogen. Omdat de resultaten van de standaardtoets afhankelijk zijn van marktomstandigheden en het risicoprofiel van de aanwezige beleggingen, fluctueren ze in de loop van de tijd. De vereiste solvabiliteit op basis van deze toets bedraagt ultimo 2012 € 23.484. Het feitelijke eigen vermogen van het pensioenfonds ultimo 2012 bedraagt € 12.104

¹ De kostendekkende premie heeft uitsluitend betrekking op de DB regeling; de feitelijke premie bevat ook de DC premie.

9. Rapportage over Pension Fund Governance

Door de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de StAr-principes voor goed pensioenfonds bestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankert in het wettelijke kader. De 32 principes hebben betrekking op de volgende componenten: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op een integere bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid hiervoor is vastgelegd in artikel 143 van de Pensioenwet. Dit houdt in ieder geval het volgende in:

- het beheersen van bedrijfsprocessen en bedrijfsrisico's;
- integriteit;
- de soliditeit van het pensioenfonds, waaronder wordt verstaan: het beheersen van financiële risico's en het beheersen van andere risico's die de soliditeit van het pensioenfonds kunnen aantasten;
- het beheersen van de financiële positie op de lange termijn door periodiek een continuïteitsanalyse te maken.

Het pensioenfonds heeft op de volgende wijze invulling gegeven aan medezeggenschap binnen het pensioenfonds:

- Instelling deelnemersraad
- Instelling verantwoordingsorgaan
- Instelling intern toezicht
- Aanstelling compliance officer
- Beleggingscommissie

Deelnemersraad

De deelnemersraad is samengesteld uit deelnemers en gepensioneerden en vergadert tweemaal per jaar samen met het bestuur. Bij belangrijke wijzigingen, zoals omschreven in de ABTN en het reglement van de deelnemersraad, vraagt het bestuur advies aan de deelnemersraad.

De Deelnemersraad is als volgt samengesteld:

Naam	Functie
J. Alonso Mosquera	Voorzitter, benoemd namens de deelnemers
M. Kemper	Secretaris benoemd namens de deelnemers
W. Meeske	Benoemd namens de deelnemers
R. de Wit tot 23-11-2012	Benoemd namens de gepensioneerden
F. Vennik vanaf 24-11-2012	Benoemd namens de gepensioneerden

R. de Wit is op 23 november 2012 overleden. Zijn plaats wordt voorlopig ingevuld door F. Vennik (tevens lid van het verantwoordingsorgaan). In maart 2013 is een brief gestuurd aan de gepensioneerden met het verzoek zich kandidaat te stellen voor de deelnemersraad. Dit heeft geen resultaat opgeleverd.

De frequentie van het overleg met het bestuur, de beleidsaangelegenheden en de verantwoordingsstructuur van dit orgaan zijn bij de oprichting vastgesteld.

Het bestuur stelt de deelnemersraad in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit tot:

- Het nemen van maatregelen van algemene strekking;
- Wijziging van de statuten en reglementen van het pensioenfonds;
- Vaststelling van het jaarverslag, de jaarrekening, de actuariële en bedrijfstechnische nota;
- Vaststelling korte-termijn herstelplan en langetermijnherstelplan;
- Vermindering van de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten indien daaraan toepassing wordt gegeven;
- Het vaststellen en wijzigen van het toeslagbeleid/indexatiebeleid;
- Gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds;
- Liquidatie van het pensioenfonds;
- Het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- Het terugstorten van premie of geven van premiekorting;

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur ten aanzien van het uitgevoerde beleid en over beleidskeuzes voor de toekomst.

Het Verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Naam	Functie
E. Lohr	Voorzitter benoemd namens de werkgever
F. Vennik	Secretaris benoemd namens de gepensioneerden
R. Zoutenbier	Benoemd namens de deelnemers

De frequentie van het overleg met het bestuur, de beleidsaangelegenheden en de verantwoordingsstructuur van dit orgaan zijn bij de oprichting vastgesteld.

Tijdens het overleg tussen het bestuur en het Verantwoordingsorgaan, dat elk boekjaar minimaal eenmaal wordt gehouden zijn de volgende onderwerpen behandeld:

- Uitvoeringsovereenkomst
- Beleggingsbeleid
- Waarborgen voor interne beheersing
- Vooruitzichten

Het Verantwoordingsorgaan heeft in het kader van zijn taakuitoefening kennisgenomen van het jaarverslag en de jaarrekening, en daar een oordeel over gegeven.

Daarnaast heeft het Verantwoordingsorgaan het recht advies uit te brengen over:

- Het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden
- Het wijzigen van het beleid ten aanzien van het Verantwoordingsorgaan
- De vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht
- Het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure
- Het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid
- Waarborgen voor interne beheersing.

Intern toezicht

Het intern toezicht is georganiseerd door middel van een visitatiecommissie. Deze commissie zal eens in de drie jaar tenminste de volgende taken uitvoeren; het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures, bestuursprocessen en de checks en balances binnen het fonds; het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd; het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

In 2013 is door een visitatiecommissie van VC Holland bestaande uit de heren W. de Bruijn, G. Euverman en R. Degenhardt een visitatie verricht over de periode 2010 tot en met 2012. Hieronder treft u de samenvatting van het rapport aan.

Met de invoering van de Pensioenwet zijn nadere eisen gesteld aan het interne toezicht bij pensioenfonds. Zo is bepaald dat tenminste één maal in de drie jaar een visitatie bij een pensioenfonds moet plaatsvinden. Het bestuur van de Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland heeft hieraan invulling gegeven door na de laatste visitatie in 2010, die door een andere partij dan VCHolland is uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2013 aan VCHolland een nieuwe opdracht te verstrekken voor de uitvoering van een visitatie. De door leden van VCHolland uitgevoerde visitatie draagt het karakter van een volledige visitatie.

De visitatiecommissie heeft kunnen constateren dat het bestuur een goede invulling heeft gegeven aan de aanbevelingen, gedaan bij de vorige visitatie in 2010. Het bestuur is daardoor volgens de visitatiecommissie beter in control met betrekking tot de interne processen en de aansturing van derden.

Het Pensioenakkoord, het nieuwe FTK en de veranderingen in fiscaliteit zijn onderwerpen die de komende tijd veel aandacht van het bestuur zullen vragen. Het bestuur heeft aangegeven de ontwikkelingen nauwlettend te volgen, maar nu nog niet te willen vooruit lopen op die toekomstige ontwikkelingen.

Tussen werkgever en ondernemingsraad wordt overleg gepleegd over een nieuwe pensioenregeling. De visitatiecommissie beveelt het bestuur aan zo veel mogelijk te trachten de discussies over dit onderwerp nauwlettend te volgen om te voorkomen dat het bestuur voor voldongen feiten komt te staan.

Ter zake van governance beveelt de visitatiecommissie aan over te gaan tot de instelling van een risk en audit commissie. Daarnaast beveelt de visitatiecommissie aan op het gebied van vermogensbeheer periodiek een onafhankelijk adviseur in schakelen.

Het deskundigheidsplan ziet er volgens de visitatiecommissie goed uit. Ter zake van opleidingen zijn duidelijke afspraken gemaakt en een opleidingsplan verwoord. Aanbevolen wordt nog wel om deskundigheidsbevordering die de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan al hebben verder te stimuleren. De visitatiecommissie beveelt tevens aan de evaluatie van het bestuurlijk functioneren eens per twee jaar extern te laten begeleiden.

Bij de totstandkoming van het beleggingsbeleid is sprake van een gestructureerde aanpak. Omdat het Fonds binnenkort de keuze moet maken tussen nominaal en reëel kader geeft de visitatiecommissie in overweging

om reeds vanaf nu de kasstromen over de eerste 10 á 15 jaar te gaan monitoren
Het risicobeleid van het Fonds is goed vastgelegd met betrekking tot de onderscheiden risico's en beheersmaatregelen. De visitatiecommissie beveelt ten aanzien van de risico's aan het valutarisico goed te blijven monitoren en na te gaan met welke wijze van beleggen het inflatierisico kan worden beperkt. De visitatiecommissie is van mening dat het bestuur actief en met eigentijdse middelen het communicatiebeleid uitvoert.

Compliance officer

Het bestuur van het pensioenfonds heeft mr. S. Soussi, medewerker van AT&T, benoemt als compliance officer. De voornaamste taken van de compliance officer omvatten:

- Onafhankelijk toezicht op de naleving van de gedragscode.
- Onafhankelijk toezicht op de naleving van wettelijke regelingen.

De taken leiden onder meer tot het toetsen van de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot onder andere koersgevoelige informatie en privé-effectentransacties door het bestuur en de medewerkers van het pensioenfonds. De compliance officer heeft geen zaken kunnen constateren die buiten de gedragscode of de wettelijke regelingen vielen.

Beleggingscommissie

De verantwoordelijkheid van de beleggingscommissie is het bestuur te adviseren over beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken, waaronder het gebruik van derivaten en de afweging tussen actief en passief beleggen. De beleggingscommissie bestaat uit de volgende medewerkers van AT&T:

R. Bron, R. de Heij, L. Blaauw, M. Spoelstra, H.J. Schuver en H. Hendradjaja.

De beleggingscommissie heeft de volgende taken:

- het opstellen van het beleggingsplan;
- het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerders;
- het monitoren van een beleggingsbeleid ten opzichte van de strategische benchmark. De strategische benchmark vertaalt de beleidsuitgangspunten naar concrete beleggingsdoelstellingen en vergelijkingsmaatstaven voor het rendement.

Het bestuur,

Den Haag, 10 juni 2013

V. den Hertog, voorzitter

W. Loots, secretaris

J. van der Minnen, vice voorzitter

J. Dorrepaal, vice secretaris

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Namens het bestuur,

V. den Hertog

W. Loots

Jaarrekening

Balans per 31 december 2012

Na bestemming van het saldo
van baten en lasten

(alle bedragen x €1.000)

	Ref.	€	2012 €	€	2011 €
Activa					
Beleggingen voor risico Pensioenfonds					
Aandelen	4.	45.998		35.075	
Vastrentende waarden		70.983		53.959	
Overig		517		9.485	
			117.497		98.519
Beleggingen voor risico deelnemers					
Beleggingen	5.	2.403		2.078	
Overlopende activa		0		4	
			2.403		2.082
Vorderingen en overlopende activa					
Vorderingen uit herverzekering	6.	1		104	
Overige vorderingen		16		10	
			17		114
Overige activa					
Liquide middelen	7.	408		63	
Overige activa		-		-	
			408		63
Totaal activa			120.325		100.778

		2012		(alle bedragen x €1.000) 2011	
	Ref.	€	€	€	€
Passiva					
Stichtingskapitaal en reserves	0				
Algemene Reserve		12.104		3.365	
			12.104		3.365
Technische voorziening en	9.				
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds			105.541		95.090
Technische voorzieningen risico deelnemers	10.		2.403		2.078
Overige schulden en overlopende passiva	11.		277		245
Totaal passiva			120.325		100.778

Staat van baten en lasten over 2012

		<i>(alle bedragen x €1.000)</i>			
	Ref.	2012		2011	
		€	€	€	€
Baten					
Premiebijdragen	14.	8.293		7.420	
Premiebijdragen risico deelnemers	15.	63		65	
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	16.	13.883		-1.025	
Beleggingsresultaten risico deelnemers	17.	263		-116	
Uitkeringen uit hoofde van overige herverzekeringsvormen	18.	0		102	
Overige baten	18.	0		0	
			22.502		6.446
Lasten					
Pensioenuitkeringen	0	2.220		2.304	
Pensioenuitvoeringskosten	20.	443		434	
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds	21.	10.451		16.189	
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	22.	325		-52	
Uitgaande waardeoverdrachten	23.	16		5	
Overige lasten	24.	308		268	
			13.763		19.148
Saldo van baten en lasten			8.739		-12.702
<i>Bestemming van het saldo van baten en lasten</i>					
Algemene reserve		8.739		-12.702	
Totaal saldo van baten en lasten			8.739		-12.702

Kasstroomoverzicht over 2012*(alle bedragen x €1.000)*

	2012		2011	
	€	€	€	€
Kasstroom uit pensioen activiteiten				
Ontvangen premies	8.394		7.494	
Ontvangen in verband met overdracht van rechten	0		0	
Betaalde pensioenuitkeringen	-2.222		-2.311	
Betaald in verband met overdracht van rechten	-16		-5	
Betaalde pensioen uitvoeringskosten	-442		-447	
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	102		460	
Betaalde premies herverzekering	-308		-267	
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten		5.508		4.924
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Verkopen en aflossingen van beleggingen	78.278		118.585	
Ontvangen directe beleggings opbrengsten	215		209	
Aankopen beleggingen	-87.120		-120.089	
Kosten vermogensbeheer / kickback vergoedingen	34		-15	
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-8.593		-1.310
Netto kasstroom		-3.085		3.614
Mutatie Liquide middelen		-3.085		3.614
Het verloop van de liquide middelen is als volgt:				
Stand per 1 januari		4.010		396
Mutatie Liquide middelen		-3.085		3.614
Stand per 31 december		925		4.010

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

1. Algemene toelichting

Het doel van Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden in verband met ouderdom en overlijden. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregelingen van de volgende aangesloten onderneming: AT&T Global Network Services Nederland B.V.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1. Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in duizenden euro's.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op reële waarde. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2. Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3. Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten. Per eind september is de UFR ingevoerd. Dit heeft geleid tot een verbetering van de dekkingsgraad. De uiteindelijke impact van de rente op de dekkingsgraad is desondanks negatief geweest. De door de actuaris geschatte impact hiervan is ongeveer 6% geweest. Verder is er een correctie op sterftekansen toegepast ontleend aan de AG generatie tafels AG 2012-2062. Deze correctie wordt gerealiseerd door de sterftekansen van mannen te vermenigvuldigen met een factor van 48% en voor vrouwen met een factor van 78,53% tot de leeftijd van 65 jaar. Na deze leeftijd nemen deze factoren lineair toe tot 100% bij leeftijd 100.

2.4. Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5. Vreemde valuta

Functionele valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Vastgoedbeleggingen

Alle vastgoedbeleggingen zijn participaties in beleggingsinstellingen en zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de beursnotering per balansdatum.

Aandelen

Aandelen en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de beursnotering per balansdatum.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de beursnotering per balansdatum.

Commodities

Commodities zijn participaties in beleggingsinstellingen en zijn gewaardeerd op marktwaarde. De marktwaarde is de beursnotering per balansdatum.

De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

2.7. Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

2.8. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De herverzekering betreft een herverzekeringscontract op risicobasis voor sterfte en premievrijstelling. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden als actief verantwoord op het moment dat de onderhavige verzekerde gebeurtenis zich voordoet. De waardering vindt plaats op basis van de contante waarde van de ingegane uitkeringen uit hoofde van het contract, volgens de grondslagen van het pensioenfonds.

Vanaf 1 augustus 1999 is het overlijdensrisico ondergebracht bij een herverzekeraar in de vorm van verzekering van eenjarige risicokapitalen. Voor iedere deelnemer wordt individueel een risicokapitaal vastgesteld dat gelijk is aan de benodigde voorziening voor de nabestaande na overlijden, verminderd met de al opgebouwde TV.

Het arbeidsongeschiktheidspensioen en de premievrijstellingsregeling zijn eveneens vanaf 1 augustus 1999 herverzekerd. Dit geschiedt in de vorm van jaarlijkse gelijkblijvende uitkeringen. Per 1 maart 2007 is het arbeidsongeschiktheidspensioen door de werkgever ondergebracht bij een verzekeraar en is de verzekering van dit pensioen bij het fonds beëindigd. De premievrijstellingsregeling is herverzekerd en vernieuwd per januari 2010 voor de komende 5 jaar tegen gunstigere voorwaarden: een lagere premie en hogere winstdeling.

Het herverzekeringscontract voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een contract met winstdeling. Het resultaat van de winstdeling wordt bepaald over de periode 2010 tot en met 2014. Het resultaat is gelijk aan de winstfactor maal de premie verminderd met de last van de schade. De tussenstand van de winstdeling ultimo 2012 bedraagt € 0,0. De winst bedraagt vanaf 2012 € 0,63.

2.9. Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale

waarde. Een voorziening wordt waar relevant getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

2.10. Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen de banktegoeden. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.11. Stichtingskapitaal en reserves

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bestaat uit het eigen vermogen van het fonds.

2.12. Technische voorzieningen

Technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

De technische voorziening (TV) voor risico van het pensioenfonds wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen op basis van de meest recente sterfteprognoses plus een correctie. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB.

Bij de berekening van de TV is uitgegaan van de pensioenreglementen en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van *ex ante*-condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van de op te bouwen rechten waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen. Voor mannen en vrouwen worden de sterftetekansen ontleend aan de AG generatie tafels AG 2012-2062 (2011: AG 2010 - 2060). Voor mannen wordt uitgegaan van de mannentafel en voor vrouwen van de vrouwentafel.

Omdat deze tafels gebaseerd zijn op bevolkingssterfte, is daarbij nog een correctie gemaakt op basis van specifieke karakteristieken van deelnemerspopulatie om zo te komen tot voor het fonds prudente verzekeringstechnische grondslagen.

Deze correctie wordt gerealiseerd door de sterftetekansen van mannen te vermenigvuldigen met een factor van 66,48% en voor vrouwen met een factor van 78,53% tot de leeftijd van 65 jaar. Na deze leeftijd nemen deze factoren lineair toe tot 100% bij leeftijd 100.

Bij de vaststelling van de VPV van ingegane wezenpensioenen worden geen rekening gehouden met overlijdenskansen.

De uitrustabellen, zoals gepubliceerd in het AT&T Pensioenreglement zijn gebaseerd op de AG generatie sterftetafels AG 2012-2062, met dezelfde sterftetekanscorrectie als bij de voorziening, seksneutraal gemaakt met de verhouding Mannen/Vrouwen 80/20. Er zijn daarom geen aanvullende voorzieningen.

De technische voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- De technische voorzieningen worden berekend op basis van de rentetermijnstructuur, zoals maandelijks wordt gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.
- De overlijdenskansen zijn ontleend aan de prognosetafels AG 2012-2062 en een correctie op basis van de specifieke karakteristieken van deelnemerspopulatie van het fonds.
- Voor de (gewezen) deelnemers wordt uitgegaan van het zogenaamde 'onbepaalde partner systeem' met een gehuwdheidsfrequentie van 100%. Voor alle gewezen deelnemers wordt na de feitelijke pensioenleeftijd uitgegaan van de echte burgerlijke status van de gepensioneerde.
- Kostenopslag ter grootte van 2% van de technische voorziening in verband toekomstige administratie- en excassokosten.
- Bij arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw voortgezet gebaseerd op het fictieve salaris op de ingangsdatum van de WIA verminderd met de franchise. Het fictieve salaris is afgeleid van het salaris en eventuele indexaties. Verder geldt voor arbeidsongeschikten uit dienst dat de pensioengrondslag verhoogd wordt met het indexatiepercentage zoals dat geldt voor de pensioenaanspraken van de

gewezen deelnemers en gepensioneerden.

2.13. Technische voorzieningen risico deelnemers

Dit betreft de voorziening uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen voor risico deelnemers.

2.14. Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

3.2 Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.3 Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare-premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waarde wijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten.

Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

3.5 Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

3.7 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De pensioenuitkeringen zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.8 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.9 Mutatie technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

3.10 Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

3.11 Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

De mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreft de wijzigingen in de waarde van het herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

3.12 Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdracht van rechten bevat het actuariële resultaat van de inkomende en uitgaande waardeoverdrachten en de toevoeging dan wel onttrekking van de voorziening pensioenverplichtingen.

4. Beleggingen voor risico pensioenfonds

	Zakelijke waarden	Vast rentende waarden	Overig	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2012	35.075	53.959	9.485	98.519
Stand beleggingsrekening per 1 januari 2012	0	0	3.947	3.947
Stand per 1 januari 2012 (exclusief standen beleggingsrekening)	35.075	53.959	5.538	94.572
Aankopen	42.205	44.852	0	87.057
Verkopen	-36.487	-36.253	-5.538	-78.278
Herwaardering- en verkoopresultaat	5.205	8.424	0	13.629
Stand per 31 december 2012 (exclusief standen beleggingsrekening)	45.998	70.982	0	116.980
Stand beleggingsrekening per 31 december 2012	0	0	517	517
Stand per 31 december 2012	45.998	70.982	517	117.497
Stand per 1 januari 2011	46.296	42.257	5.849	94.402
Stand beleggingsrekening per 1 januari 2011	0	0	41	41
Stand per 1 januari 2011 (exclusief standen beleggingsrekening)	46.296	42.257	5.808	94.361
Ré classificatie Convertibles per 1 januari 2011	-3.442	3.442	0	0
Aankopen	42.639	74.626	2.759	120.024
Verkopen	-46.635	-69.506	-2.445	-118.586
Herwaardering- en verkoopresultaat	-3.783	3.140	-584	-1.227
Stand per 31 december 2011 (exclusief standen beleggingsrekening)	35.075	53.959	5.538	94.572
Stand beleggingsrekening per 31 december 2011	0	0	3.947	3.947
Stand per 31 december 2011	35.075	53.959	9.485	98.519

Zakelijke waarden

Beursgenoteerde aandelenbeleggingsfondsen

	2012	2011
	€	€
BNPPL1 OBAM EQ World	4.132	2.617
BNPPL1 EQ World	10.240	2.041
BNPP Global High Income Equity	3.148	1.651
BNPP Asia Pacific High Income	2.125	1.702
BNPPL1 EQ Europe	6.312	5.562
Parworld Track Europe	6.986	2.023
Parworld Track North America	1.947	3.576
Parworld Track Pacific ex Japan	2.193	2.697
Parvest Europe Small Cap	2.392	4.531
BNPPL1 Equity World Emerging	3.430	6.147
Convertibles ¹	3.093	2.528
Stand per 31 december	45.998	35.075

Vastrentende waarden (Obligaties)

Beursgenoteerde beleggingsfondsen

	2012	2011
	€	€
Bonds Government	15.939	17.831
Bonds Corporate	9.162	0
Credits	0	7.681
High Yield Bonds	6.317	5.112
Emerging Bonds	9.988	5.137
Inflation Linked Bonds	4.038	3.633
Convertibles ¹	4.271	3.492
BNP Insticash Fund	8.228	0
LDI	13.039	11.073
Stand per 31 december	70.982	53.959

¹ Re classificatie per 1 januari 2012 van Convertibles

Overig

	2012	2011
	€	€
Fund of Hedgefonds, Cadogan	0	5.538
Stand Beleggingsrekening	517	3.947
	<hr/>	
Stand per 31 december	517	9.485

5. Beleggingen voor risico deelnemers

	2012	2011
	€	€
Stand per 1 januari	2.082	2.130
Inleg en stortingen	606	91
Uitkeringen en onttrekkingen	-533	-12
Beleggingsresultaten risico deelnemers	248	-131
Overlopend/liquide	0	4
	<hr/>	
Stand per 31 december	2.403	2.082

De beleggingen voor risico deelnemers betreffen beleggingen waarbij het beleggingsrisico niet bij het pensioenfonds ligt.

	Aandelen	Vast rentende waarden	Overig	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2011	256	36	1.838	2.130
Aankopen	22	7	62	91
Verkopen	-1	-3	-8	-12
Overige mutaties	0	0	4	4
Herwaardering- en verkoopresultaat	-66	1	-66	-131
Stand per 31 december 2011	211	41	1.830	2.082
Aankopen	18	6	582	606
Verkopen	0	0	-533	-533
Overige mutaties	0	0	0	0
Herwaardering- en verkoopresultaat	14	4	230	248
Stand per 31 december 2012	243	51	2.109	2.403

Methodiek bepaling marktwaarde

Bij de waardering van de beleggingen van de stichting wordt gebruik gemaakt van marktnoteringen.

6. Vorderingen en overlopende activa

	2012	2011
	€	€
Vorderingen verzekeringsmaatschappijen	1	104
Nog te ontvangen kick back vergoedingen	16	10
Stand per 31 december	17	114

Het herverzekeringscontract voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een contract met winstdeling. Het resultaat van de winstdeling wordt bepaald over de periode 2010 tot en met 2014. De tussenstand van de winstdeling ultimo 2012 bedraagt € 0,0.

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. Overige activa

Het pensioenfonds heeft een ongebruikte kredietfaciliteit bij ABNAMRO voor een totaalbedrag van € 250.000.

	2012	2011
	€	€
Saldo Huishoudrekening	408	63
Stand per 31 december	408	63

8. Stichtingskapitaal en reserves

	Algemene Reserve
	€
Stand per 1 januari 2011	16.067
Bestemming saldo van baten en lasten	-12.702
Overige mutaties	0
Stand per 31 december 2011	3.365
Stand per 31 december 2011	3.365
Bestemming saldo van baten en lasten	8.739
Overige mutaties	0
Stand per 31 december 2012	12.104

Het vereist eigen vermogen wordt door het pensioenfonds berekend met behulp van de standaardmethode. Hierbij wordt voor de samenstelling van de beleggingen uitgegaan van de feitelijke assetmix.

Eind 2012 bedroeg de dekkingsgraad 111,5% bij een vereiste dekkingsgraad van 122,3%. Er is dus sprake van een reservetekort.

De volgens de evaluatie van het herstelplan verwachte dekkingsgraad eind 2012 was 113,3%. De daadwerkelijke dekkingsgraad ligt daar dus iets op achter. De datum voor herstel uit het reservetekort uit het oorspronkelijke herstelplan zal naar verwachting nog steeds gehaald worden. Dit komt door het rendement en de toevoeging op de premie waardoor het herstelplan nog steeds haalbaar is.

9. Technische voorzieningen

Technische Voorzieningen voor risico pensioenfonds

Het mutatieoverzicht van de technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds luidt als volgt:

	2012	2011
	Totaal	Totaal
	€	€
Stand per 1 januari	95.090	78.900
Bij:		
– Toevoeging pensioenopbouw	4.602	3.696
– Indexering en overige toeslagen	-	-
– Rentetoevoeging	1.536	1.056
– Wijziging marktrente	5.784	13.855
– Overige mutaties	-198	-64
– Mutatie overdracht van rechten	-15	-4
– AG tafel Ultimo 2012	1.078	0
Af:		
– Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-2.251	-2.342
– Onttrekking voor pensioen uitvoeringskosten	-45	-42
– Overige mutaties	-40	35
Stand per 31 december	105.541	95.090

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten

Korte beschrijving van de aard van de pensioenregelingen

De pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 65 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 2,25% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan 12 maandsalarissen onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld. Tevens bestaat er recht op nabestaanden- en wezenpensioen. Jaarlijks beslist het bestuur de mate waarin de opgebouwde aanspraken worden geïndexeerd. In overeenstemming met artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de pensioenregeling als een uitkerings- en premieovereenkomst.

Indexatieverlening

De indexatie van pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur. De ambitie bestaat om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De indexatie in een jaar is voorwaardelijk. De indexatie bedraagt maximaal de stijging van het prijsindex cijfer volgens de afgeleide consumentenprijsindex reeks CPI-alle huishoudens.

Vanwege het reservetekort heeft het bestuur besloten om geen indexatie toe te kennen per 1 januari 2013.

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met 1,544% (2011: 1,296%), zijnde € 1.535.952 (2011: € 1.056.091). De rentetoevoeging is als volgt bepaald:

De oprentingspercentages zijn gebaseerd op de rente van het eerste jaar van de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS)

Voor 2012 is dit de RTS per 31 december 2011 en bedraagt 1,544%.

Voor 2011 is dit de RTS per 31 december 2010 en bedraagt 1,296%.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (vooral excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de technische voorzieningen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente bij 9. Technische voorzieningen.

De technische voorziening is naar categorieën van deelnemers als volgt samengesteld:

	2012		2011	
	€	Aantallen	€	Aantallen
Actieven	40.854	245	34.205	248
Pensioengerechtigden	38.552	56	35.158	54
Slapers	25.902	201	25.497	198
Overige	233	1	230	1
Stand per 31 december	105.541	503	95.090	501

10. Technische voorzieningen risico deelnemers

	2012	2011
	€	€
Stand per 1 januari	2.082	2.130
Premiestortingen	606	91
Onttrekking	-533	-12
Waarde mutaties beleggingen voor risico deelnemers	248	-131
Overige mutaties	0	4
Stand per 31 december	2.403	2.082

11. Overige schulden en overlopende passiva

	2012	2011
	€	€
Pensioenuitkeringen - belastingafdrachten	61	62
Nog te betalen kosten	170	170
Aankoop effecten	0	4
Nog te verwerken FVP bijdragen	46	9
Stand per 31 december	277	245

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

12. Risicobeheer en derivaten

Beleid en risicobeheer

Voor risicobeheer heeft het bestuur de beschikking over de volgende beleidsinstrumenten:

- Duration-matching
- Financieringsbeleid
- Premiebeleid
- Indexatiebeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Risicobeleid alternatieve beleggingen
- Risicobeleid ten aanzien van uitbesteding.

Welke beleidsinstrumenten het bestuur op welke manier zal hanteren wordt bepaald op basis van uitvoerige analyses van de te verwachten toekomstige ontwikkelingen van de verplichtingen en de ontwikkelingen op de financiële markten.

Op basis van de uitkomsten van deze analyses stelt het bestuur jaarlijks beleggingsrichtlijnen vast waarop het door het fonds uit te voeren beleggingsbeleid wordt gebaseerd. De beleggingsrichtlijnen zetten uiteen binnen welke grenzen en normen het beleggingsbeleid moet worden uitgevoerd, en richten zich op het beheersen van de belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt momenteel geen gebruikgemaakt van derivaten, behalve bij LDI.

Prijrisico

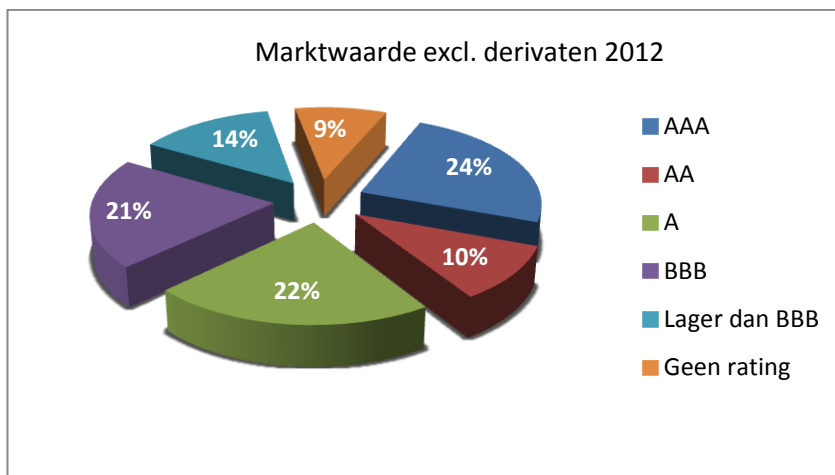
Prijrisico is uit te splitsen in marktrisico en valutarisico. Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waarde wijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie) is het prijrisico gedempt. Het prijrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en future's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt momenteel geen gebruikgemaakt van optie's of future's.

a. Marktrisico

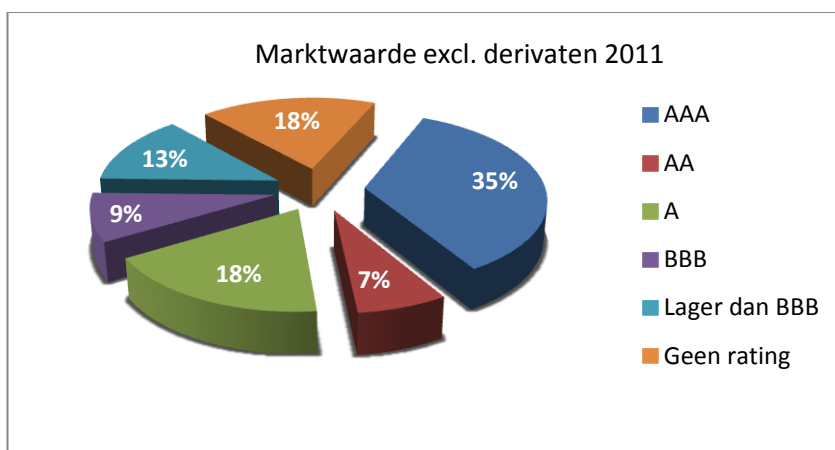
De beleggingsdoelstellingen bepalen de strategie die de stichting volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. In de dagelijkse praktijk ziet de beleggingscommissie toe op het marktrisico conform de binnen het pensioenfonds aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen. De overallmarktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

Een indicatie voor het marktrisico kan worden weergegeven door specificatie naar risico klasse (vastrentende waarden), zo is te constateren dat er in 2012 een afname is de categorie met geen rating.

Marktwaaarde excl. derivaten 2012

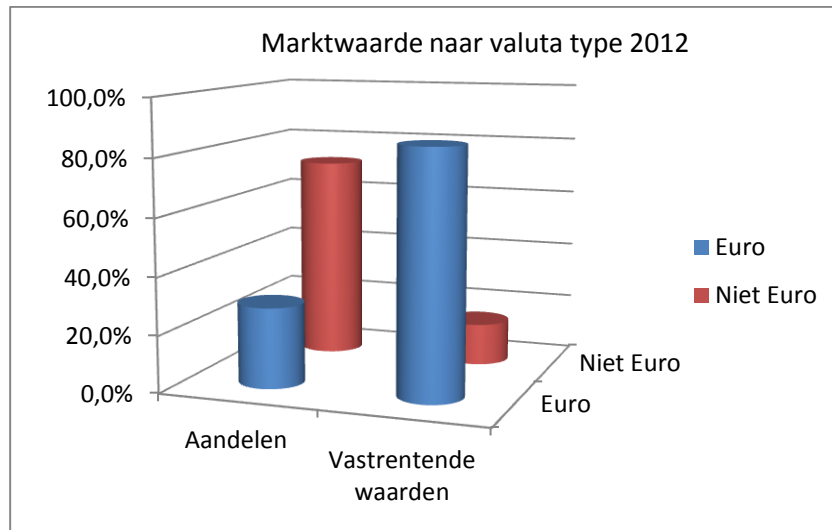
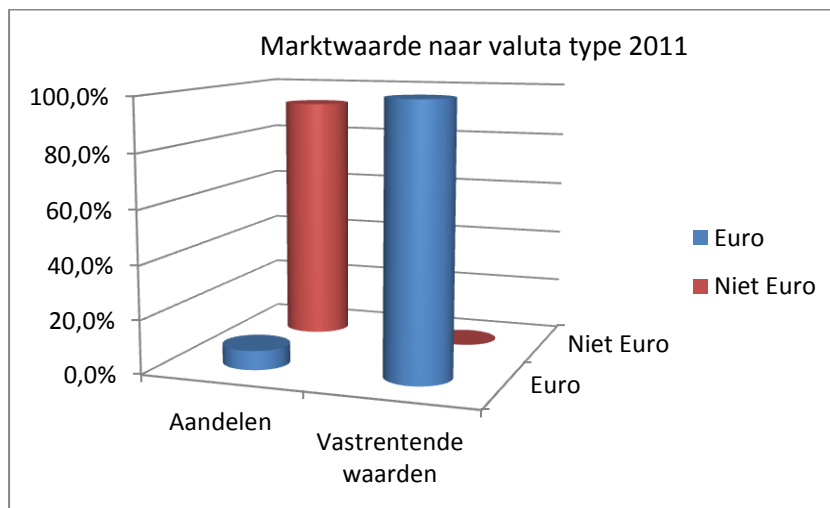
Marktwaaarde excl. derivaten 2011

b. Valutarisico

Eind 2012 wordt voor circa 37,8% (2011: 33,0%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone. Het strategische beleid van de stichting wordt gekenmerkt door geen valutaposities af te dekken.

Marktwaaarde naar valuta type 2012

Marktw waarde naar valuta type 2011

2. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Vanwege het feit dat volledig in fondsen is belegd, heeft het fonds geen actief beleid in verband met het kredietrisico gevoerd.

3. Renterisico

Het renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

Balanswaarde

	31-dec-12	31-dec-11
	€	€
Duration van de vastrentende waarden	10,3	11,9
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	20,3	20,8

Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mis match'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele

marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Om het risico te beperken heeft het fonds door middel van een duration-matching portefeuille vanaf januari 2008 25% van het renterisico afgedekt middels beleggingen in BNP Paribas LDI Solution compartimenten conform de duration van de verplichtingen.

4. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

De volgende zaken zijn van belang met betrekking tot het liquiditeitsrisico:

- Tot en met het jaar 2012 zullen de inkomende premies het niveau van de uitkeringen overtreffen.
- Ultimo 2012 zijn er voldoende obligaties, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om een eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.
- Er is een direct opvraagbare stand-by-faciliteit van € 250.000 overeengekomen met de ABNAMRO Bank.

5. Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn het lang leven-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevensrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen). Als gevolg hiervan is dan de pensioenvermogensopbouw niet toereikend voor de uitkering van de pensioenverplichting.

Door toepassing van kansen ontleend aan de gewijzigde prognose tafels AG 2012-2062 is het langlevensrisico grotendeels verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Voor mannen en vrouwen worden de sterftekansen ontleend aan de AG generatie sterftetafels AG 2012-2062. Voor mannen wordt uitgegaan van de mannen tafel en voor vrouwen van de vrouwentafel. Omdat deze tafels gebaseerd zijn op bevolkingssterfte, is daarbij nog een correctie gemaakt op basis van de specifieke karakteristieken van deelnemerspopulatie om zo te komen tot voor het fonds prudente verzekeringstechnische grondslagen.

Deze correctie wordt gerealiseerd door de sterftekansen van mannen te vermenigvuldigen met een factor van 48% en voor vrouwen met een factor van 78,53% tot de leeftijd van 65 jaar. Na deze leeftijd nemen deze factoren lineair toe tot 100% bij leeftijd 100.

Bij de vaststelling van de VPV van ingegane wezenpensioenen worden geen rekening gehouden met overlijdenskansen.

De uitruiltabellen, zoals gepubliceerd in het AT&T Pensioenreglement zijn gebaseerd op de AG generatie sterftetafels AG 2012-2062, met dezelfde sterftekanscorrectie als bij de voorziening. Sekse neutraal gemaakt met de verhouding Mannen/Vrouwen 80/20

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds een verhoogde voorzieningen moet worden getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit. Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het nabestaandenpensioen op risicobasis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij (Zwitserleven). De herverzekeringsovereenkomst is vernieuwd per januari 2011. Met de herverzekeraar is een winstdeling overeengekomen, welke 63% bedraagt.

6. Indexatierisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om de pensioenen te indexeren. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in rente, rendement, looninflatie en demografie. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de indexatietoezegging (voor zover nog niet toegekend) voorwaardelijk is.

Ultimo 2012 bedraagt de dekkingsgraad 111,0% (31 december 2011: 103,5%). Aangezien de vereiste

dekkingsgraad ultimo 2012 122,3% was, en het fonds zich in een reservetekort bevond, heeft het bestuur besloten om geen indexatie toe te kennen per januari 2013.

7. Concentratierisico

Grote posten kunnen leiden tot concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden opgeteld. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt, afgezien van staatsobligaties. Doordat er wordt belegd in fondsen is er geen sprake van een concentratie van een post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

8. Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles en kwaliteit geautomatiseerde systemen. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

ISAE 3402 rapport type II

Op 19 december 2009 heeft de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) een nieuwe internationale norm gepubliceerd. Deze norm is gericht op het rapporteren over beheersmaatregelen die worden uitgevoerd door service organisaties: de internationale norm voor non-financial assurance engagements 3402 (ISAE 3402) en heeft als titel "Assurance Reports on Controls at a Third Party Service Organisation".

AON Hewitt legt jaarlijks verantwoording af over de interne beheersing van de uitgevoerde activiteiten. Vanaf 2011 is dat een ISAE 3402 rapport type II, de opvolger van het ISAE 3402 rapportage.

Een ISAE 3402 onderzoek richt zich, net als zijn voorganger, op vooraf gedefinieerde interne beheersdoelstellingen en beheersmaatregelen binnen een dienstverlenende organisatie (service organisatie). De reikwijdte van het door de onafhankelijke externe accountant uitgevoerde onderzoek is gericht op de relevante processen en de daarbij behorende beheersmaatregelen die van invloed zijn op de jaarrekening van de gebruikersorganisatie.

Bij het ISAE 3402 type II rapport wordt naast de opzet en het bestaan een oordeel door de externe accountant gegeven over de werking van de beheersmaatregelen gedurende een vooraf gedefinieerde periode van minimaal 6 maanden. Dit houdt in dat een externe accountant de werking van de gedefinieerde beheersmaatregelen onderwerpt aan een gedetailleerd onderzoek over de gehele testperiode. Tevens wordt de mate waarin het management van de service organisatie betrokken is bij de goede uitvoering van de operationele processen zichtbaar in de management verklaring in ISAE 3402 type II rapport.

Op basis van ISAE 3402 type II rapporten en de verklaringen van de externe accountants heeft het bestuur meer inzicht in de beschreven processen en of er conform de beschreven processen gewerkt wordt.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen van het ISAE 3402 type II rapport. Het rapport heeft voor het bestuur geen aanleiding gegeven om nadere verklaringen van AON Hewitt te vragen ten aanzien van de pensioenuitvoering van het fonds.

Van de Kas Bank heeft het bestuur tevens een ISAE 3402 type II rapport ontvangen over de periode 1 januari tot en met 31 december 2012. Aan de hand van dit rapport kan het bestuur zich een oordeel vormen over de kwaliteit van de Kas Bank als bewaarnemers van de effecten van SPAN en krijgt het inzicht in de punten waarvan Kas Bank zelf van mening is dat deze verbeterd moeten worden. Ook blijkt uit deze rapportage welke punten goed worden uitgevoerd door Kas Bank.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen van het ISAE 3402 rapport. Het rapport heeft voor het bestuur geen aanleiding gegeven om nadere verklaringen van Kas Bank te vragen als bewaarnemers van de effecten van het fonds.

9. Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

10. Gevoeligheidsanalyse

Het resultaat op interest heeft over het algemeen de grootste invloed op het jaarlijks resultaat. De jaarlijkse fluctuaties ontstaan voornamelijk door de indirecte beleggingsopbrengsten als gevolg van wijzigingen in de marktwaarde van de beleggingen (en vooral van de aandelen) en wijzigingen van de voorziening door wijzigingen van de rentestand.

Het beleggingsbeleid is er op gericht om een zo goed mogelijk rendement te realiseren, maar daarbij dienen de financiële risico's te worden beperkt. In verband met het streven naar een optimaal rendement heeft het bestuur een vermogensbeheerder aangetrokken.

Door het bestuur wordt het beleggingsbeleid vastgesteld, waarbij de uitkomsten van de continuïteitsanalyse gebruikt worden. Het bestuur maakt bij het vaststellen van het beleid gebruik van het uitgebrachte advies van de beleggingscommissie. Verder treedt het bestuur in overleg met de externe vermogensbeheerder. Het bestuur heeft beleggingsrichtlijnen opgesteld. Deze hebben als uitgangspunten de doelstellingen, de samenstelling van het deelnemersbestand, de economische situatie en de financiële positie van het pensioenfonds. In deze beleggingsrichtlijnen – de “SPAN Beleggingsstrategie” - wordt het beleggingsbeleid en de verdere uitwerking hiervan beschreven.

De huidige strategische mix is 50 % zakelijke waarden en 50 % vastrentende waarden. Voor de lange termijn wordt gestreefd naar een 60/40 verhouding, zodra de opgebouwde reserves dit toelaten. Er zijn twee beleggingsportefeuilles met ieder een eigen mandaat:

- Een rendementsportefeuille.
- Een duration-matching portefeuille hierin is vanaf januari 2008 25% van het renterisico afgedekt door middel van beleggingen in BNP Paribas LDI Solution compartimenten conform de duration van de verplichtingen.

11. Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Het fonds maakt geen direct gebruik van derivaten.

13. Verbonden partijen

Transacties met bestuurders

De bezoldiging van de bestuurders wordt nader toegelicht in hoofdstuk 26. De stichting heeft geen leningen verstrekt aan de (voormalige) bestuurders. Ook heeft de stichting geen vorderingen op de (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

De stichting heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het pensioenreglement. Hierin zijn de volgende zaken opgenomen; verschuldigde premie, premiebetaling, premiekorting en terugstorting, bijstortingsverplichting, informatieverstrekking, wijzigingen pensioenreglement en voorwaardelijk indexatie. In de verschuldigde premie zijn de kosten verbonden aan de uitvoering opgenomen. Bijstorting door of terugbetaling aan de werkgever is vastgesteld in de uitvoeringsovereenkomst, conform de Nederlandse wetgeving.

Voor de uitvoering van de administratie heeft de stichting een overeenkomst afgesloten met Quinkslag Pensioendiensten, vertegenwoordigd door W. Loots. Op verzoek van en met goedkeuring van het bestuur van de stichting worden er administratieve werkzaamheden uitgevoerd tegen een geldelijke vergoeding tot maximaal het aantal uren dat is vastgesteld voor een vooraf vastgestelde contractperiode. Conform een vooraf opgestelde planning worden per kwartaal tijdslijsten bij het bestuur ingeleverd ter controle voor het geleverde administratieve werk. Declaraties die op maand basis worden ingediend mogen contractueel niet meer bedragen dan de overeengekomen planning. Een aparte overeenkomst is opgesteld voor projectwerkzaamheden met Quinkslag Pensioendiensten en Confident BV. Ook hier zal op verzoek en met goedkeuring van het bestuur projectwerkzaamheden verricht worden conform een vooraf opgestelde planning en contractperiode. Per kwartaal worden tijdslijsten ter controle voorgelegd aan het bestuur.

14. Premiebijdragen

	2012	2011
	€	€
Premie bijdrage werkgever	8.290	7.420
Ontvangen FVP premie	3	0
Totaal	8.293	7.420

De kostendekkende en feitelijke premies zijn als volgt (cf. art. 130 PW) (het fonds maakt geen gebruik van gedempte premies):

	2012	2011
	€	€
Kostendekkende premie	6.377	5.708
Feitelijke premie	8.356	7.485

De samenstelling van de kostendekkende en feitelijke premie zijn als volgt bepaald:

- De kostendekkende premie is bepaald op basis van de grondslagen van het fonds. Voor de rente is hierbij gebruik gemaakt van de rentecurve zoals aan het begin van het jaar voorgeschreven door de DNB.
- De feitelijke premie is gelijk aan de door het pensioenfonds ontvangen premie.

	2012	2011
	€	€
Actuarieel benodigd	4.917	4.163
Opslag in stand houden vereist vermogen	1.060	1.145
Opslag voor uitvoeringskosten	400	400
Actuarieel benodigd ten behoeve van toeslagverlening	0	0
Totaal	6.377	5.708

Bij de bepaling van de aan het boekjaar toe te rekenen premie is rekening gehouden met verleende premieopslagen.

15. Premiebijdragen risico deelnemers

	2012	2011
	€	€
Ontvangen premies DC regeling	63	65
Totaal	63	65

De ontvangen premies betreffen premies van zowel de werkgever als de werknemers.

16. Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Type belegging	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten vermogens beheer	Totaal
	€	€	€	€
2012				
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Aandelen	207	5.204	0	5.411
Vastrentende waarden	0	8.425	0	8.425
Kosten vermogensbeheer	0	0	-16	-16
Overig	7	0	56	63
Totaal	214	13.629	40	13.883
2011				
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	0
Aandelen	200	-3.783	0	-3.583
Vastrentende waarden	0	3.140	0	3.140
Kosten vermogensbeheer	0	0	-41	-41
Overig	12	-584	31	-541
Totaal	212	-1.227	-10	-1.025

17. Beleggingsresultaten risico deelnemers

Type belegging	Directe beleggings opbrengsten	Indirecte beleggings opbrengsten	Kosten vermogens beheer	Totaal
	€	€	€	€
2012				
Aandelen	3	14	0	17
Vastrentende waarden	0	4	0	4
Kosten vermogensbeheer	0	0	0	0
Overig	13	230	-1	242
Totaal	16	248	-1	263
2011				
Aandelen	4	-66	0	-62
Vastrentende waarden	0	1	0	1
Kosten vermogensbeheer	0	0	0	0
Overig	11	-66	0	-55
Totaal	15	-131	0	-116

18. Overige baten

	2012	2011
	€	€
Uitkeringen uit hoofde van overige herverzekeringsvormen	0	102
Resultatendeling uit hoofde van overige herverzekeringsvormen	0	0
Andere baten	0	0
Totaal	0	102

19. Pensioenuitkeringen

	2012	2011
	€	€
Ouderdomspensioen	2.109	2206
Partnerpensioen	105	92
Overige uitkeringen	6	6
Totaal	2.220	2.304

20. Pensioenuitvoeringskosten

	2012	2011
	€	€
Bestuurskosten	15	4
Bestuursbureau	96	-
Administratiekostenvergoeding	168	221
Actuaris- en advieskosten	125	166
Contributies en toezicht	22	16
Accountantskosten	13	24
Overige	4	3
Totaal	443	434

De kosten voor het bestuursbureau waren in 2011 inbegrepen in de administratiekostenvergoeding en in de actuariskosten.

21. Mutatie technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds

	2012	2011
	€	€
Mutatie TV DB Pensioenreglement (oud)	2.275	3.343
Mutatie TV DB AT&T Pensioenreglement	8.176	13.091
Overige voorzieningen (resolve)	0	-245
Totaal	10.451	16.189

De overige voorzieningen betreft hier een voorziening voor de uitkering ten aanzien van vervroegde uittreeders in verband met (pre-)pensioenering. Deze voorziening is gestopt in verband met de pensioenering van de laatste deelnemer.

22. Mutatie technische voorzieningen voor risico deelnemers

	2012	2011
	€	€
Mutatie TV DC deel	303	-41
Mutatie TV Flex Extra Vrijwillig	22	-11
Totaal	325	-52

23. Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het actuariële resultaat van de inkomende & uitgaande waardeoverdrachten en de toevoeging & onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen.

	2012	2011
	€	€
Inkomende waardeoverdrachten kasstroom	0	0
Toevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen	0	0
Actuariel resultaat inkomende waardeoverdrachten	0	0
Uitgaande waardeoverdrachten kasstroom	-16	-5
Onttrekking aan de voorziening pensioenverplichtingen	15	5
Actuariel resultaat uitgaande waardeoverdrachten	1	0
Totaal	1	0

24. Overige lasten

	2012	2011
	€	€
Premie herverzekering risico kapitaal	308	267
Andere lasten	0	1
Totaal	308	268

25. Aantal personeelsleden

Bij het fonds zijn geen werknemers in dienst. De werkzaamheden worden verricht door werknemers die in dienst zijn van de werkgever aangevuld met een gepensioneerde. De kosten van de werknemers zijn voor rekening van de werkgever.

26. Bezoldiging bestuurders

De bestuurders van het fonds zijn onbezoldigd (2012: € 0).

Den Haag, 10 juni 2013

V.H. den Hertog, Voorzitter
 W. Loots, secretaris
 J. van der Minnen, vice voorzitter
 J. Dorrepaal, vice secretaris

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Overige gegevens

Statutaire regeling over de bestemming van het saldo van baten en lasten

In de statuten van het pensioenfonds is de volgende bepaling opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten:

- Voor zover de middelen van het fonds niet worden gebruikt ter voldoening van premies of koopsommen voor overeenkomsten van verzekeringen die het fonds ter dekking van de pensioenaanspraken gesloten heeft, zal het bestuur deze middelen beleggen. De belegging moet op solide wijze geschieden.

Verslag Verantwoordingsorgaan

Rapportage Jaarverslag 2012

Verantwoordingsorgaan Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Wij, het Verantwoordingsorgaan Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland (VO), hebben het functioneren van het SPAN in 2012 evenals het jaarverslag over 2012 geëvalueerd en steunen het SPAN in het gevoerde beleid.

Algemeen

Het VO is in 2012 vijf keer bijeen geweest. Belangrijkste onderwerpen waren: het jaarverslag 2011, het functioneren en beleid van het SPAN bestuur, met focus op het financiële beleid. Gedurende 2012 heeft het VO driemaal met een afvaardiging van het bestuur vergaderd waarbij het jaarverslag 2011, de discussie met AT&T Corporate over de uitvoeringsovereenkomst, financiële situatie, uitbesteding bestuursbureau, onderhandelingen met nieuwe vermogensbeheerder en de algemene gang van zaken besproken zijn. Leden van het VO zijn in 2012 regelmatig aanwezig geweest bij de maandelijkse vergaderingen tussen het bestuur en de deelnemersraad (DNR).

Het huidige bestuur, DNR, beleggingscommissie en het VO waren gedurende 2012 volledig bemand, echter door omstandigheden is gedurende het jaar een dubbelfunctie ontstaan. Verdere stappen zijn gezet om naast de jaarlijkse interne educatie ook externe cursussen te gebruiken om het kennisniveau van leden van de beleggingscommissie, DNR en VO verder te verbeteren.

Gedurende 2012 zijn een aantal vertegenwoordigers in het SPAN bestuur en de raden afgetreden, benoemd of herbenoemd. Door deze mutaties is de continuïteit van het SPAN en de raden gewaarborgd gebleven.

Financieel beleid

Eerdere optimalisatie van rendement en risico middels diversificatie van de beleggingscategorieën en gedeeltelijk afdekken van het renterisico hebben een positieve bijdrage geleverd aan het beleggingsresultaat van +13,9% over 2012. Ondanks de stijging van de dekkingsgraad over 2012 van 103,5% naar 111,5% bevindt het SPAN zich nog steeds in een reservetekort, aangezien de vereiste dekkingsgraad ultimo 2012 op 122% lag. Het SPAN loopt hierbij achter op het herstelplan met een beoogde dekkingsgraad ultimo 2012 van 113,5%. De voortdurend lage rente op de kapitaalmarkten is hier voornamelijk debet aan, terwijl ook de hogere voorzieningen door de toepassing van de nieuwe overlevingstafels van het AG een negatieve invloed had op de dekkingsgraad. De invloed van de lage rente voor de berekening van de voorzieningen pensioenverplichtingen, zoals voorgeschreven door de DNB, zijn slechts gedeeltelijk verzacht door toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR) per eind september 2012.

Ondanks het achterlopen op het in 2009 bij de DNB ingediende herstelplan ziet het VO over 2012 een duidelijke verbetering in de financiële positie van het SPAN en steunt het bestuur in de genomen maatregelen (premie-, indexatie- en beleggingsbeleid) als zijnde consistent met herstelplan.

Premiebeleid

Het SPAN heeft in 2012 in overleg met AT&T (sponsor) een uitvoeringsovereenkomst opgesteld waarin de premie gedefinieerd is als de kostendekkende premie (zonder demping) met een continuïteitopslag van 30%. Deze premiestelling is een krachtig instrument aangezien zij in geval van een dekkings- of reservetekort bijdraagt aan herstel van de dekkingsgraad en wordt dan ook ondersteund door het VO.

Indexatiebeleid

Het SPAN had ultimo 2012 een dekkingsgraad van 111,5%, waarmee het een reservetekort heeft en achter loopt op het herstelplan. Hoewel geen sprake is van een dekkingstekort, steunt het VO de beslissing van het bestuur om gelet op de huidige financiële positie van het fonds en in overeenstemming met het indexatiebeleid, per 1 januari 2013 geen indexatie toe te kennen.

Beleggingsbeleid

Het VO steunt de door het bestuur gehanteerde beleggingsbeginselen voor het uitvoeren van haar beleid en daarmee het dynamische mandaat voor de vermogensbeheerder, welke wordt aangepast op basis van verschillende scenario's van dekkingsgraad en trends in de financiële markten.

Een positieve ontwikkeling is dat het bestuur en de beleggingscommissie een gedetailleerd inzicht hebben gekregen in de TER (Total Expense Ratio) van de door de vermogensbeheerder aangeboden beleggingsfondsen, evenals verkregen kortingen en algemene beheerskosten, en deze ook publiceren in het jaarverslag. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre deze kosten marktconform zijn.

Het bestuur heeft, naast de maandelijkse bestuursvergaderingen, regelmatig contact met de beleggingscommissie. Het VO vindt dit positief, zeker gezien de huidige volatiliteit van de financiële markten en de complexiteit van de desbetreffende financiële onderwerpen.

Extern beleid

Gedurende de eerste helft van 2012 heeft het SPAN bestuur de gesprekken over de bijdrage van AT&T met de EMEA Controller voortgezet. Het standpunt van AT&T is duidelijk: een voorspelbare en lagere werkgeversbijdrage, waarbij het eerste de hoogste prioriteit heeft. Het bereikte akkoord kan gezien worden als een goed resultaat voor beide partijen. Hoe de uitvoeringsovereenkomst zich in de toekomst gaat ontwikkelen is

mede afhankelijk van veranderingen in de pensioenregeling welke tussen de OR and AT&T besproken worden. De migratie van de administratieve taken naar AON Hewitt is soepel verlopen voor het DB gedeelte. Het DC is nog niet door AON Hewitt overgenomen daar zij de juiste middelen niet hebben om dit te kunnen ondersteunen. Dit is een ongewenste situatie waarnaar het bestuur kritisch moet blijven kijken en de contractuele middelen gebruiken die tot haar beschikking staan.

Het VO ondersteunt het bestuur in haar evaluatie van potentiële alternatieve vermogensbeheerders die meer flexibel de doelstellingen van het pensioenfonds kunnen ondersteunen, binnen eenzelfde risicoprofiel een beter beleggingsresultaat leveren of lagere kosten in rekening brengen. Zo is in 2012 besloten het vermogensbeheer bij ING/Altis neer te leggen. De onderhandelingen resulteerden niet in een overeenkomst doordat ING terugkwam op eerder gedane beloften, waarmee het voor een relatie tussen een pensioenfonds en zijn vermogensbeheerder zo essentiële vertrouwen werd verbroken.

Het VO steunt de beslissing van het bestuur om niet verder te gaan met ING/Altis en vooralsnog BNP Paribas Investment Partners als vermogensbeheerder aan te houden. Het kritisch volgen van de beleggingsresultaten en op de markt kijken naar alternatieven door het SPAN bestuur is een goede zaak. Eventuele veranderingen in de pensioenregeling en pensioenwetgeving kunnen wellicht invloed hier op hebben.

Kijkend naar de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer is er een lichte stijging. Dit is niet onverwacht daar gedurende 2012 het SPAN begonnen is met het opzetten van een bestuursbureau waarin het merendeel van de taken door externe krachten uitgevoerd wordt. Beschikbare cijfers van andere pensioenfonds tonen duidelijk aan dat kleinere fondsen zoals het SPAN met hogere kosten per deelnemer te maken hebben dan grotere. Nieuwe (rapportage-)eisen vanuit de DNB zetten dit verder onder druk. Het bestuur heeft de komende jaren de uitdaging om verdere kostenstijgingen te beperken en uiteindelijk om te buigen in kostenverlagingen.

Interne communicatie

De communicatie van het bestuur naar de deelnemers en de gepensioneerden is goed. De communicatie wordt gedaan door nieuwsbrieven en informatie op de SPAN website te plaatsen.

Presentatie aan de deelnemers

Er heeft het afgelopen jaar geen presentatie aan de deelnemers plaats gevonden. Reden hiervan is het ontbreken van wijzigingen t.o.v. de presentaties van voorgaande jaren. Het wachten is op de door de regering aangekondigde nieuwe pensioen wetgeving. Het VO kan zich vinden in het besluit van het bestuur geen voorlichting presentaties te geven, daar het bestuur heeft aangegeven een aantal voorlichting sessies te geven zodra duidelijkheid bestaat over de nieuwe wetgeving.

Bezetting DNR en het VO

Op dit moment zit dezelfde afgevaardigde namens de gepensioneerden in zowel de DNR als het VO, waardoor een zogenaamde dubbelfunctie is ontstaan. Dit is na overleg met het bestuur door het VO geaccepteerd als een tijdelijke oplossing, met inachtneming van aangekondigde wetgeving waarin de DNR en het VO worden samengevoegd in een enkel nieuw orgaan. Indien in 2013 nog niet duidelijk is of de DNR en het VO daadwerkelijk worden samengevoegd, moet een oplossing gevonden worden zodat geen dubbelfunctie meer bestaat.

Tot slot wil het VO het bestuur, de deelnemersraad en de beleggingscommissie bedanken voor de inzet in 2012 en AT&T als werkgever voor de flexibiliteit ten aanzien van de mensen die bij het SPAN betrokken zijn.

Den Haag, 2 mei 2013

Verantwoordingsorgaan Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Reactie van het bestuur op verslag Verantwoordingsorgaan

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor de positieve reactie.

Het jaar 2012 was opnieuw een jaar van grote volatiliteit. Het beeld is eigenlijk ongewijzigd gebleven wat dit betreft ten aanzien van voorgaande jaren. Zoals door het VO wordt opgemerkt heeft de diversificatie van de beleggingscategorieën en de gedeeltelijke afdekking van het renterisico positief bijgedragen aan het beleggingsresultaat. Desondanks bevindt het fonds nog in een reservetekort en loopt het nog achter bij het herstelplan. Het bestuur dankt echter het VO voor het in haar gestelde vertrouwen in de genomen maatregelen, waardoor de financiële positie van het SPAN is verbeterd, en zoals zij opmerkt de consistentie met het ingediende herstelplan.

Het bestuur onderschrijft de mening van het VO dat met de vernieuwde uitvoeringsovereenkomst het fonds een krachtig middel heeft in het premiebeleid, waarbij in geval van een dekkings- of reservetekort een bijdrage wordt geleverd in het herstel van het fonds.

Het indexeren is en blijft een van de belangrijkste streefpunten van het bestuur. Ondanks het feit dat het bestuur haar besluit om niet te indexeren de richtlijnen van het opgestelde beleid volgt, onderkent het bestuur de gevolgen voor de deelnemers ten aanzien van dit besluit. Het bestuur dankt het VO voor de steun van de genomen beslissing als gevolg van de financiële positie van het fonds.

Het behalen van een positief beleggingsresultaat is een van de andere speerpunten van het beleid van het bestuur, waarbij vastgestelde beleggingsprincipes gehanteerd worden. De complexiteit omtrent de financiële markten en overige gerelateerde zaken, naast de toegenomen governance op ook dit gebied, maken dat het bestuur veel in overleg treedt en ziet daarbij de in de beleggingscommissie een belangrijke partner. Het bestuur is het eens met de VO dat het verbeterde inzicht in de TER, een positieve bijdrage levert voor het algehele beleggingsbeleid.

De migratie van ASR naar AonHewitt is in het algemeen goed verlopen. Het bestuur erkent de mening van het VO dat het kritisch moet blijven ten aanzien van het DC gedeelte. Dit heeft de volle aandacht van het bestuur. Zij kan melden dat er gesprekken gepland staan met AonHewitt over een mogelijk optie ten aanzien van het DC gedeelte. Het Bestuur zal het VO over de voortgang hiervan informeren tijdens het reguliere overleg. De evaluatie die heeft plaatsgevonden in het afgelopen jaar ten aanzien van alternatieve vermogensbeheerders, heeft uiteindelijk niet geleid tot een wijziging van de beheerder. Het bestuur ziet wel een positieve verbetering in de relatie met de huidige beheerder, en blijft gefocust, samen met de beleggingscommissie, op de performance van de beheerder. De uitvoeringskosten voor kleine pensioenfonds komen inderdaad steeds meer onder druk door nieuwe vereisten vanuit de DNB. Het bestuur zoekt naar mogelijkheden om deze kosten zo laag mogelijk te houden, waarbij het ook regelmatig de efficiëntie en effectiviteit in relatie tot de kosten van het inzetten van de diverse partijen zal blijven evalueren.

Het bestuur dankt het VO voor de support in het communicatiebeleid. Het bestuur is zich bewust van haar verantwoordelijkheid van communicatie naar haar deelnemers, en dan specifiek ten aanzien van een presentatie. Echter neemt het bestuur het moment hiervan gezien de aangekondigde wijzigingen in wetgeving, en de mogelijke wijziging van de regeling, nog in overweging.

In de DNR en het VO is inderdaad een dubbelfunctie ontstaan, mede door het gegeven dat er geen animo was onder de overige gepensioneerden om in een van de commissies plaats te nemen. Mogelijke wijziging van wetgeving zou hier een oplossing voor kunnen geven. Het bestuur wil graag in discussie met de DNR en het VO om alternatieven te overwegen.

Het bestuur wil het verantwoordingsorgaan danken voor haar betrokkenheid en al haar inspanningen in het afgelopen jaar. Speciale dank ook voor de steun die het VO geeft in de uitvoering van de regelingen.

Namens het bestuur,

V. den Hertog
Voorzitter

W. Loots
Secretaris

Actuariële verklaring

Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland te Amsterdam is aan Actuarieel Adviesbureau Confident B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn "Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen" heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeven verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet met uitzondering van artikel 132.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort.

Amersfoort, 3 juni 2013

drs. W. de Boer AAG
Verbonden aan Actuarieel Adviesbureau Confident B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het stichtingskapitaal en reserves en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het directieverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het stichtingskapitaal en reserves van Stichting Pensioenfonds AT&T Nederland per 31 december 2012 en van het saldo van baten en lasten over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 10 juni 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA